DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

6 kwietnia № 44. Rok 1928.

TREŚĆ:

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Poz.: 424—Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 26 marca 1928 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności 961

425—Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 marca 1928 r. w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa, Robót Publicznych, Przemysłu i Handlu, Poczt i Telegrafów oraz Skarbu w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa 985

424.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu

z dnia 26 marca 1928 r.

w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności.

Na podstawie postanowień art. 3 ustęp 3, art. 9 ustęp 3, art. 13 ustęp 5, art. 25 ustęp 1 punkt 3, 4 i 9 a) oraz ustęp 2, art. 27 ustęp 2, art. 28 ustęp 2, art. 30 ustęp 7 i 8 oraz art. 31 i 34 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339) zarządza się co następuje:

I. Organizacja komunalnych kas oszczędności.

Do art. 1 — 11.

§ 1. Komunalna kasa oszczędności, z chwilą zatwierdzenia jej statutu może, jako zakład komunalny o własnej osobowości prawnej, nabywać prawa i zaciągać zobowiązania oraz pozywać i być pozywaną.

Komunalna kasa oszczędności jest instytucją obowiązaną do publicznego składania rachunków.

§ 2. Terytorjalny zakres działania komunalnej kasy oszczędności, o ile chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych i prawo tworzenia oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów), rozciąga się tylko na okrąg działania jej związku poręczającego.

§ 3. Firma każdej poszczególnej komunalnej kasy oszczędności powinna zawierać nazwę „Komunalna Kasa Oszczędności" z oznaczeniem związku, poręczającego kasę i siedziby głównego jej zakładu.

Zakłady niezorganizowane na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339), nie mogą używać nazwy lub firmy „Komunalnej Kasy Oszczędności".

§ 4. Firmę otworzonego przez komunalną kasę oszczędności oddziału lub zbiornicy względnie firmę zakładu zastawniczego (lombardu), przez komunalną kasę oszczędności zorganizowanego, stanowi firma samej kasy (§ 3 rozp. nin.), jako zakładu głównego, z dodatkiem, odróżniającym odnośny oddział, zbiornicę względnie zakład zastawniczy (lombard) od zakładu głównego i od innych podobnych oddziałów, zbiornic, względnie zakładów zastawniczych (lombardów) tejże kasy w tej samej miejscowości.

Uprawnienie do otwierania oddziałów i zbiornic oraz do organizowania zakładów zastawniczych

(lombardów) powinno być przewidziane w statucie kasy; mimo to otwarcie każdego nowego oddziału nawet w terytorjalnym zakresie działania wymaga zgody władzy nadzorczej.

§ 5. Dwa lub więcej związków komunalnych, wymienionych w art. 3 ust. 1 wymienionego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, jeżeli zamierzają zorganizować wspólnie komunalną kasę oszczędności w myśl ustępu 2 powyższego artykułu, powinny utworzyć w tym celu osobny związek, zorganizowany na zasadzie przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o związkach międzykomunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 386) i rozporządzeń na zasadzie tegoż rozporządzenia wydanych.

Utworzony w powyższy sposób związek międzykomunalny jest w stosunku do wspólnie zorganizowanej komunalnej kasy oszczędności związkiem poręczającym.

§ 6. Miejskie, powiatowe i wojewódzkie związki komunalne, organizując samodzielnie lub wspólnie komunalną kasę oszczędności, powinny za zobowiązania tej kasy przyjąć odpowiedzialność co najmniej w zakresie, przewidzianym w art. 4 wyżej wymienionego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności. Odpowiedzialność może być przyjęta i w zakresie sięgającym poza zobowiązania kasy z tytułu wszelkich wkładów oszczędnościowych i może poza temiż zobowiązaniami objąć także inne, wyraźnie określone, lub wszystkie zobowiązania kasy.

Zakres przyjętej odpowiedzialności powinien być uwidoczniony w statucie kasy.

Związki komunalne, połączone w myśl § 5 rozporządzenia niniejszego w związek międzykomunalny dla wspólnego zorganizowania komunalnej kasy oszczędności, ponoszą wobec osób trzecich za zobowiązania kasy odpowiedzialność solidarną w tych granicach, w jakich ją przyjęły na siebie zgodnie z postanowieniami ustępu 1 paragrafu niniejszego.

Zakres przyjętej w ten sposób odpowiedzialności powinien być określony w statucie związku międzykomunalnego. Do statutu związku międzykomunalnego dla wspólnego zorganizowania komunalnej kasy oszczędności mają pozatem zastosowanie ogólne przepisy, obowiązujące w przedmiocie statutu związków międzykomunalnych. Postanowienie ustępu 2 paragrafu niniejszego ma do statutu wspólnie zorganizowanych komunalnych kas oszczędności również zastosowanie.

W uchwałach o organizowaniu komunalnej kasy oszczędności i związku międzykomunalnego w tym celu, jako też w statucie wspólnie zorganizowanych komunalnych kas oszczędności i odnośnego związku międzykomunalnego powinien być określony stosunek, w jakim poszczególne związki, będące członkami związku międzykomunalnego, mają uczestniczyć w ewentualnych stratach z tytułu pomienionej w ust. 3 paragrafu niniejszego — odpowiedzialności solidarnej.

§ 7. Związek poręczający obowiązany jest zapewnić kasie fundusz wystarczający na koszty jej zorganizowania i uruchomienia.

Niezależnie od tego obowiązany jest związek przyznać kasie kapitał zakładowy co najmniej w wysokości 5.000 złotych.

Przyznając kasie kapitał zakładowy, związek poręczający może zastrzec sobie zwrot tylko tej kwoty, o którą ten kapitał przewyższa sumę pięć tysięcy złotych.

§ 8. Rada komunalnej kasy oszczędności, jako organ posiadający prawo stanowienia w sprawach kasy, jest ciałem kolegjalnem. Skład jej wynosić powinien co najmniej 3-ch członków.

Jeżeli skład rady kasy ustalony zostanie w statucie kasy w nieparzystej liczbie członków, wówczas co najmniej połowę zwiększonej o jednostkę liczby ustalonego składu rady kasy wybiera organ stanowiący związku poręczającego z pośród swego grona. Reszta członków rady wybraną być może z poza grona organu stanowiącego związku poręczającego.

Na członków rady wybieranych z poza grona organu stanowiącego związku poręczającego powoływać można tylko osoby, posiadające prawo wybieralności do rad gmin wiejskich lub miejskich na obszarze Państwa.

Statutem kasy można przewidzieć, czy i ilu z tych członków rady kasy, których można wybierać z poza grona organu stanowiącego związku poręczającego, należy wybierać z grona organu wykonawczego tegoż związku.

Zarząd komunalnej kasy oszczędności, jako organ wykonawczy, może być jednoosobowy lub kolegjalny. Przewodniczącego zarządu kolegjalnego wybierają członkowie tegoż zarządu z pośród siebie, jeżeli wybór ten statutem nie jest zastrzeżony radzie kasy. Organ zarządu jednoosobowego względnie przewodniczący zarządu kolegjalnego jest w rozumieniu rozporządzenia niniejszego naczelnikiem zarządu kasy.

Na członków zarządu powoływane być mogą osoby także z poza grona rady kasy i organów związku poręczającego, o ile posiadają prawo wybieralności do rady jednej z gmin na obszarze Państwa. Na członków i naczelników zarządu mogą być wybierani również płatni kierownicy biur i dyrektorzy komunalnej kasy oszczędności.

Na członków zarządu komunalnej kasy oszczędności nie można powoływać członków zarządu, dyrektorów, względnie kierowników instytucyj kredytowych, znajdujących się na obszarze działalności związku poręczającego kasy.

W statucie komunalnej kasy oszczędności przewidzieć można, że skład osobowy jej organów kolegjalnych w określonej zgóry swej części (liczbie członków) ulega zmianie co pewien zgóry oznaczony przeciąg czasu, stale jednakże przestrzeganą być musi zasada, by w składzie rady każdocześnie istniała co najmniej połowa członków z grona organu stanowiącego związku poręczającego. Na opróżnione miejsca takich członków nie można powoływać osób z poza grona organu stanowiącego związku poręczającego, o ileby przez takie powołanie zasada powyższa miała być naruszona.

Członkom zarządu kasy nie przysługuje głos stanowczy w radzie kasy; powinni oni jednak brać udział w posiedzeniach rady kasy.

W statucie komunalnej kasy oszczędności można zastrzec, że wybór naczelnika zarządu kasy podlega zatwierdzeniu ze strony organu związku poręczającego. Organ taki należy wtedy w statucie wyraźnie wymienić. Temuż organowi zastrzec również można w statucie prawo zawieszania naczelnika zarządu w urzędzie.

Skład, sposób wyboru i odwołania, tudzież okres urzędowania rady i zarządu komunalnej kasy oszczędności ustalony być powinien w statucie kasy, przyczem należy również przewidzieć, czy i ewentualnie w jaki sposób zmiana składu względnie kadencji organu stanowiącego związku poręczającego wpływa na okres urzędowania organów kasy względnie członków tych organów.

§ 9. Członkowie rady kasy spełniają swe funkcje honorowo, mogą jednak otrzymać zwrot kosztów podróży i wynagrodzenie za obecność na posiedzeniach, o ile to jest przewidziane w statucie kasy.

Poszczególni członkowie rady i zarządu kasy ulegają zawieszeniu w czynnościach i tracą mandat w tych samych przypadkach i z temi samemi skutkami, co członkowie organu stanowiącego związku poręczającego kasę.

Członkowie rady i zarządu kasy nie mogą wchodzić w stosunek osobistego dłużnika do kasy bez specjalnej uchwały rady kasy.

Członkowie rady i zarządu obowiązani są dochować tajemnicy co do prowadzenia interesów, stosunków kredytowych i sposobów wytwórczości zawodowej klijentów kasy.

§ 10. Przy określaniu kompetencyj organów kasy należy przestrzegać tej zasady, że radzie kasy przysługuje prawo stanowienia w sprawach kasy, a w szczególności rozstrzyganie o tych wszystkich zarządzeniach, jakie mają być przedsięwzięte w interesie kasy, a zarządowi kasy uprawnienia i obowiązki organu wykonawczego.

Rada kasy może powoływać dla pewnych spraw osobne komisje, a także przekazać zarządowi w przypadkach określonych statutem prawo stanowienia w niektórych sprawach swej kompetencji, z wyjątkiem jednak takich spraw, które wymienionem wyżej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej, rozporządzeniami na zasadzie tegoż rozporządzenia wydanemi lub statutem kasy zastrzeżone zostały wyraźnie kompetencji rady kasy.

§ 11. Organa kolegjalne kasy postanawiają o jawności względnie tajności swych posiedzeń.

Do ważności uchwał organów kolegjalnych, o ile w statucie inaczej nie postanowiono, potrzeba obecności co najmniej połowy statutem określonej liczby wszystkich członków kolegjum. Wyjątek zachodzi, gdy po stwierdzeniu niezdolności do powzięcia uchwały wyznaczono nowe posiedzenie w tej samej sprawie. W tym przypadku organ kolegjalny jest zdolny do powzięcia uchwał bez względu na liczbę obecnych na posiedzeniu członków, na co należy zwrócić uwagę w zaproszeniu na nowe posiedzenie. Statutem kasy można zastrzec naczelnikowi zarządu kasy prawo sprzeciwu co do uchwał i prawo wstrzymania wykonania zarządzeń organów kasy w przypadkach i na warunkach tym statutem określonych z obowiązkiem niezwłocznego zwrócenia się w tych sprawach o decyzję bądź do rady kasy, bądź też do statutem wskazanego organu związku poręczającego.

Głosowanie — w braku odmiennego uregulowania tej sprawy statutem kasy — odbywa się zwyczajną większością głosów członków organu kolegjalnego obecnych na posiedzeniu, nie licząc wstrzymujących się od głosowania. Statut może przewidzieć dla pewnych spraw, a zwłaszcza dla wniosków co do zmiany statutu i rozwiązania kasy, większość kwalifikowaną.

Członkowie organów kolegjalnych kasy powinni się wstrzymać od głosowania we wszystkich sprawach, w których są osobiście zainteresowani.

§ 12. Związek poręczający sprawuje kontrolę nad komunalną kasą oszczędności za pośrednictwem komisji rewizyjnej.

Wydatki, połączone z ewentualnem wynagrodzeniem członków komisji rewizyjnej, określa organ stanowiący związku poręczającego i ponosi ten związek.

§ 13. Komisja rewizyjna jest organem kolegjalnym i powinna liczyć co najmniej 3-ch członków. Skład i okres urzędowania tej komisji określa i zmienia przy ustalaniu statutu kasy oraz członków jej wybiera i odwołuje organ stanowiący związku poręczającego. Liczba członków komisji rewizyjnej powinna być określona w statucie kasy.

Na członków komisji rewizyjnej wybierane być mogą tylko osoby, posiadające prawo wybieralności do rady jednej z gmin na obszarze Państwa. W skład komisji rewizyjnej nie mogą wchodzić członkowie rady ani zarządu kasy, natomiast mogą być do tej komisji powoływane nie wchodzące w skład organów lub personelu pracowników (funkcjonarjuszów) kasy osoby z pośród lub z poza grona organu stanowiącego związku poręczającego, zwłaszcza rzeczoznawcy, a to bądź z głosem stanowczym, jako jej członkowie, bądź też z głosem doradczym, jako jej asesorzy.

Członkowie komisji rewizyjnej nie mogą pozostawać w stosunku osobistego dłużnika do kasy bez specjalnej uchwały organu stanowiącego związku poręczającego.

Przepis § 9 ustęp 2 i 4 rozporządzenia niniejszego, ma odpowiednie zastosowanie również do członków komisji rewizyjnej.

W statucie kasy można postanowić, że przewodniczącym komisji rewizyjnej jest każdorazowy przewodniczący organu wykonawczego związku poręczającego, o ile nie jest on członkiem rady lub zarządu kasy. W tym ostatnim przypadku lub jeżeli w statucie brak wogóle postanowienia, kto ma być przewodniczącym komisji rewizyjnej, może wyznaczyć tegoż organ stanowiący związku poręczającego przy wyborze komisji rewizyjnej. Jeżeli organ stanowiący związku poręczającego nie wyznaczy sam przewodniczącego przy wyborze komisji rewizyjnej,

członkowie komisji wybierają tegoż sami z pośród swego grona.

Uchwały komisji rewizyjnej zapadają większością głosów pełnej liczby jej członków. Do ważności zaś uchwał niezbędną jest obecność co najmniej 2/3 pełnej liczby członków komisji rewizyjnej. Uchwały te powinny być protokółowane. Protokół podpisuje przewodniczący i co najmniej jeden z członków komisji rewizyjnej.

§ 14. Obowiązkiem komisji rewizyjnej jest zbadanie rocznego sprawozdania z działalności komunalnej kasy oszczędności i zamknięcia rachunków kasy, złożonego związkowi poręczającemu przez radę kasy, a nadto sprawdzanie stanu komunalnej kasy oszczędności przynajmniej raz na kwartał.

Tok i sposób dokonywania rewizyj określa osobny porządek (regulamin) czynności, uchwalony przez organ stanowiący związku poręczającego.

Komisja rewizyjna uprawniona jest też przeprowadzać niespodziewane rewizje komunalnej kasy oszczędności oraz wszelkich jej urządzeń a w szczególności jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów).

W celu wykonania powyższych czynności wolno komisji rewizyjnej żądać od rady i zarządu kasy, jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów) wszelkich potrzebnych wyjaśnień, aktów, ksiąg kasowych, zapisów i dowodów, oraz zwiedzać i badać wszelkie urządzenia kasy.

Ze swych czynności komisja rewizyjna powinna przedkładać sprawozdanie organowi stanowiącemu związku poręczającego, przesyłając jednocześnie odpisy organowi wykonawczemu tegoż związku poręczającego przy dołączeniu odpisów dla rady i zarządu kasy.

§ 15. W statucie komunalnej kasy oszczędności można także zastrzec, że zatwierdzeniu ze strony wskazanych tymże statutem organów związku poręczającego podlegają postanowienia organów kolegjalnych kasy w pewnych statutem wyraźnie określonych sprawach.

Podlegające takiemu zatwierdzeniu postanowienia organów kolegjalnych kasy mogą być wprowadzone w wykonanie dopiero po ich zatwierdzeniu przez właściwy organ związku poręczającego. W sprawach, w których uchwały podlegają takiemu zatwierdzeniu, nie może rada kasy przekazywać swej kompetencji zarządowi kasy.

Związek poręczający może nadto zastrzec w statucie kasy dla swych wskazanych tym statutem organów i w przypadkach oraz na warunkach statutem określonych prawo zawieszenia uchwał organów kasy lub wstrzymania wykonania zarządzeń zarządu kasy.

§ 16. Określenie wewnętrznej organizacji komunalnej kasy oszczędności nastąpić powinno w jej statucie z uwzględnieniem zakresu jej obrotów i operacyj, do których dokonywania jest ona w myśl tegoż statutu uprawnioną.

Przy określaniu tej organizacji należy między innemi ustalić:

a) okresy czasu, w których odbywać się mają zwyczajne posiedzenia organów kolegjalnych kasy;
b) przypadki i warunki zwoływania posiedzeń nadzwyczajnych tych organów;
c) sposób obradowania i stanowienia uchwał przez organa kolegjalne kasy;
d) odpowiedzialność urzędową członków zarządu kasy oraz odpowiedzialność dyscyplinarną tudzież stosunki służbowe i uposażeniowe pracowników (funkcjonarjuszów) kasy;
e) stosunek oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów) do samej kasy i jej organów;
f) sprawy, które mają być unormowane wewnętrznym porządkiem (regulaminem) czynności komunalnej kasy oszczędności.

§ 17. Kierownictwo bieżących czynności komunalnej kasy oszczędności sprawuje naczelnik zarządu kasy względnie jego zastępca. Jest on równocześnie naczelnym zwierzchnikiem służbowym wszystkich pracowników (funkcjonarjuszów) komunalnej kasy oszczędności.

Naczelnik zarządu zastępuje komunalną kasę oszczędności nazewnątrz wobec urzędów publicznych i osób trzecich, prowadzi w jej imieniu korespondencję oraz podpisuje za nią pisma, dokumenty i ogłoszenia.

Firma kasy oraz dokumenty, mocą których komunalna kasa oszczędności zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich, jak niemniej pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania imieniem kasy, muszą być oprócz tego podpisane co najmniej przez jednego, upoważnionego do tego przez radę, członka zarządu lub rady kasy i opatrzone pieczęcią kasy.

Statutem można kierownictwo wszystkich lub niektórych bieżących czynności komunalnej kasy oszczędności i bezpośrednie zwierzchnictwo służbowe nad pracownikami (funkcjonarjuszami) kasy, pełniącymi te czynności, powierzyć osobnym pracownikom (funkcjonarjuszom) kasy, jako kierownikom biur względnie dyrektorom kasy.

Na zasadzie uchwały rady kasy zarząd kasy może aż do odwołania dyrektorom kasy względnie kierownikom poszczególnych działów administracji kasy, jej oddziałów, zbiornic i zakładów udzielić prawa do zastępowania kasy nazewnątrz w ich zakresie działania. Prawem tem można również objąć upoważnienie do podpisywania w tym zakresie firmy kasy oraz dokumentów, z których ma powstać obowiązek prawny komunalnej kasy oszczędności. W tym ostatnim przypadku koniecznym jest jednak zawsze podpis przynajmniej jednego członka zarządu.

Sprawozdania i pisma organów kasy do związku poręczającego względnie do tegoż organów i do komisji rewizyjnej komunalnej kasy oszczędności przesyła zarząd kasy na ręce przewodniczącego zarządu związku poręczającego.

§ 18. Zatwierdzony statut komunalnej kasy oszczędności oraz jego zmiany należy ogłosić

w dzienniku urzędowym związku poręczającego lub w braku tegoż w dzienniku właściwego województwa.

W statucie komunalnej kasy oszczędności powinno być przewidziane, że ogłoszenia kasy wywieszane będą na widok publiczny w lokalu urzędowym kasy oraz jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów), jako też w lokalu urzędowym jej związku poręczającego.

Niezależnie od tego, obowiązkiem zarządu kasy będzie wedle możności przestrzegać, aby ogłoszenia komunalnej kasy oszczędności były zamieszczane w dzienniku urzędowym związku poręczającego i co najmniej w jednem z pism perjodycznych, oznaczonych uchwałą rady kasy, podaną do wiadomości publicznej w sposób w ustępie poprzednim wskazany, a w braku tego rodzaju organów publikacyjnych w dzienniku urzędowym najbliższego powiatu lub województwa.

§ 19. Pracownicy (funkcjonarjusze) komunalnej kasy oszczędności nie mogą być członkami rady kasy ani komisji rewizyjnej komunalnej kasy oszczędności. Nie mogą oni wchodzić w stosunek osobistego dłużnika do kasy, ani też poręczyciela.

Przepis § 9 ust. 4 rozporządzenia niniejszego, odpowiednio obowiązuje również pracowników (funkcjonarjuszów) komunalnej kasy oszczędności.

Wydanie przepisów służbowych i uposażeniowych dla pracowników (funkcjonarjuszów) kasy należy do rady kasy. Uprawnienia swoje w tym względzie, o ile nie chodzi o dyrektorów i kierowników biur kasy i o ile to statutowi się nie sprzeciwia, może rada kasy przekazać częściowo lub całkowicie zarządowi kasy.

§ 20. Celem zapewnienia jednolitej organizacji komunalnych kas oszczędności wydaje się równocześnie statut normalny, który stanowi załącznik do rozporządzenia niniejszego.

Odchylenia w statutach poszczególnych kas oszczędności od tego statutu normalnego są dopuszczalne; odchylenia te jednak nie mogą sprzeciwiać się przepisom obowiązującym, a w szczególności postanowieniom wymienionego już wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności i rozporządzenia niniejszego.

Podlegające zatwierdzeniu władzy nadzorczej uchwały w sprawach komunalnych kas oszczędności, jako też projekty statutów kas i projekty zmian tychże należy przedkładać w trzech egzemplarzach, a w przypadkach organizowania nowej kasy wraz z jednym egzemplarzem zatwierdzonego budżetu związku poręczającego. Uchwały i projekty w sprawach kas miast z powiatu niewydzielonych należy przedkładać za pośrednictwem państwowej władzy administracji ogólnej właściwego powiatu, a w sprawach innych kas na ręce odnośnego urzędu wojewódzkiego.

II. Majątek i fundusze komunalnych kas oszczędności.

Do art. 12 — 15.

§ 21. Majątek komunalnej kasy oszczędności stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, wartości, a mianowicie: nieruchomości i ruchomości, licząc w to fundusze i prawa.

Majątek komunalnej kasy oszczędności stanowi majątek osobny, oddzielony prawnie od majątku związku poręczającego i osobno administrowany. Majątkiem tym odpowiada kasa za zobowiązania, jakie jako osoba prawna zaciągnęła względem wkładców i innych wierzycieli.

§ 22. Fundusze komunalnej kasy oszczędności powstają:

a) z kapitału zakładowego, przyznanego komunalnej kasie oszczędności przez związek poręczający;
b) z wkładek wszelkiego rodzaju, jako też z wpływów z innych lokat;
c) z bezzwrotnych dotacyj związku poręczającego oraz z darów i zapisów na rzecz komunalnej kasy oszczędności;
d) z przedawnionych wierzytelności wkładców i innych osób;
e) z zysków kasy;
f) z innych źródeł.

Fundusze, należące do majątku komunalnej kasy oszczędności lub jej powierzone, nie mogą być łączone z funduszami związku poręczającego i powinny być odrębnie administrowane.

§ 23. Rokiem obrachunkowym komunalnej kasy oszczędności jest rok kalendarzowy.

Rachunkowość swoją powinny prowadzić komunalne kasy oszczędności według systemu księgowości podwójnej.

Rachunkowość kapitału zakładowego, funduszu zasobowego i funduszu wyrównawczego (§ 25 rozporządzenia niniejszego) powinna być prowadzona oddzielnie. Ponadto utrzymywany być powinien rejestr imienny dłużników i poręczycieli z uwidocznieniem dat co do ich zdolności kredytowej, zaciągniętych przez nich zobowiązań i udzielonych przez nich poręk.

Porządek (regulamin) czynności, uchwalony przez radę kasy oznaczy sposób wykonywania bieżącego nadzoru organów kasy nad czynnościami i rachunkowością komunalnej kasy oszczędności.

§ 24. Najpóźniej w ciągu trzech miesięcy po upływie roku obrachunkowego zarząd kasy powinien złożyć radzie kasy sprawozdanie z działalności kasy za bezpośrednio ubiegły rok obrachunkowy wraz z bilansem majątku kasy i funduszów jej powierzonych oraz zamknięcia rachunkowe. Sprawozdanie to wraz z bilansem oraz zamknięcia rachunków należy po przyjęciu ich przez radę kasy przesłać organowi wykonawczemu związku poręczającego, celem powzięcia co do nich uchwały przez organ stanowiący tegoż związku.

W bilansie i zamknięciu rachunkowem walory, mające obieg na giełdzie, powinny figurować podług kursu ostatniego dnia roku obrachunkowego, a te walory, które nie mają takiego obiegu, podług kursu walorów podobnych lub podług ich wartości rynkowej. Inne objekty należy wykazywać w wartości, nieprzekraczającej kosztów nabycia. Należności wątpliwe należy zapisać na straty.

Sprawozdanie z działalności wraz z bilansem i projektem rozdziału zysków oraz zamknięcie rachunkowe powinny być przedkładane corocznie władzy nadzorczej w ciągu jednego miesiąca po uznaniu ich przez organ stanowiący związku poręczającego oraz podane do wiadomości publicznej w sposób przepisany dla ogłoszeń kasy.

§ 25. Dla zabezpieczenia funduszu zasobowego powinna komunalna kasa oszczędności posiadać względnie utworzyć nadto osobny fundusz wyrównawczy na pokrycie ewentualnych strat kursowych, wynikłych z obliczenia kursu walorów, znajdujących się jako część stanu czynnego w funduszach kasy.

Fundusz wyrównawczy tworzy się wyłącznie z wykazanych księgami zwyżek kursowych. Przy obliczaniu w myśl przepisów § 27 rozporządzenia niniejszego procentowej wysokości funduszu zasobowego w stosunku do sumy wkładów oszczędności nie może on być policzany.

Zasady dotyczące utworzenia funduszu wyrównawczego powinny być przewidziane w statucie kasy.

§ 26. Na zabezpieczenie poszczególnych operacyj, jako też na własne cele inwestycyjne może komunalna kasa oszczędności, o ile uczyni zadość obowiązkom, wynikającym z art. 13 ust. 1, 2 i 3 wspomnianego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. i z rozporządzenia niniejszego (§§ 25, 27, 28 i 45), tworzyć również inne fundusze.

Uprawnienia kasy pod tym względem powinny być przewidziane w jej statucie.

Przepis o lokacie funduszu zasobowego ma odpowiednie zastosowanie także i do tych funduszów.

§ 27. Na cele inne, niż na uzupełnienie funduszu zasobowego, przeznaczone być mogą zyski kasy w połowie dopiero wtedy, gdy fundusz powyższy osiągnie wraz z narosłemi procentami wysokość 5% wkładów oszczędnościowych, a w całości, gdy fundusz ten osiągnie 10% sumy tych wkładów.

Dla określenia wysokości funduszu zasobowego miarodajną jest w obu powyższych przypadkach suma wkładów oszczędnościowych z tego roku obrachunkowego, w którym ta suma była najwyższą, licząc od dnia zatwierdzenia statutu kasy po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

Na podstawie uchwały rady kasy i za pozwoleniem władzy nadzorczej mogą komunalne kasy oszczędności nabywać i budować z funduszu zasobowego realności dla własnego użytku. Pozatem fundusz zasobowy lokowany być może tylko w sposób przewidziany w art. 24 punkty 1 do 4 oraz p. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności, przyczem o wyborze tych sposobów lokaty decyduje rada kasy.

§ 28. Niespłaconych sum dotacji, przyznanej kasie oszczędności przez związek poręczający jako dodatek do kapitału zakładowego z zastrzeżeniem zwrotu (§ 7 ust. 3 rozporządzenia niniejszego) nie wlicza się do funduszu zasobowego komunalnej kasy oszczędności, o ile chodzi o ustalenie wysokości tegoż funduszu w myśl poprzedzającego paragrafu.

Zwracanie związkowi poręczającemu dotacji do kapitału zakładowego, przyznanej komunalnej kasie oszczędności z zastrzeżeniem zwrotu, rozpocząć się może najwcześniej dopiero z chwilą, gdy fundusz zasobowy wynosić będzie wraz z narosłemi procentami więcej, niż 5% sumy wkładów oszczędnościowych, ustalonych w sposób wskazany w poprzednim paragrafie. Zwracanie to następować może tylko z tej części zysków kasy, która w myśl § 27 ustęp 1 rozporządzenia niniejszego może być użytą na inne cele, a w szczególności cele użyteczności publicznej i uskuteczniane być może tylko w tych latach, w których takie zyski kasy zachodzą.

§ 29. Komunalne kasy oszczędności obowiązane są przechowywać księgi wkładek oszczędnościowych przez cały czas swego istnienia, inne księgi przez lat 10; natomiast mogą one niszczyć spłacone książeczki oszczędnościowe i inne zapiski z 5-ciu lat wstecz.

Okresy powyższe liczą się od daty odnośnych kwitów, zapisków względnie roku zamknięcia rachunków i ksiąg oraz od daty ostatniego wpisu, uskutecznionego w książeczce.

III. Operacje komunalnych kas oszczędności.

Do art. 16.

§ 30. Rodzaje operacyj, do których dokonywania komunalna kasa oszczędności jest uprawniona, powinny być wyszczególnione w statucie kasy.

Firma i sam zakład komunalnej kasy oszczędności, jako też firma (nazwa) jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz same te urządzenia nie mogą być przedmiotem ani operacyj kasy ani też żadnych tranzakcyj ze strony związku poręczającego.

A. Operacje bierne.

Do art. 17 — 23.

§ 31. Komunalna kasa oszczędności przyjmuje wkłady od osób fizycznych i prawnych nietylko na ich własny rachunek, tecz także na rachunek osób trzecich.

Komunalna kasa oszczędności nie jest obowiązana przyjmować wkładów poniżej najniższej kwoty statutem jej przewidzianej, względnie powyżej najwyższej kwoty określonej w myśl statutu kasy.

Komunalne kasy oszczędności są uprawnione wypuszczać znaczki oszczędnościowe w cenie niższej od najniższej kwoty wkładów, statutem przewidzianej, oraz przyjmować te znaczki na książeczkę oszczędnościową, jeżeli razem złączone dają kwotę najniższego wkładu statutem przewidzianego. Mogą one również rozdzielać skarbonki oszczędnościowe i złożone w nich kwoty przyjmować na warunkach wyżej wymienionych, jako wkłady na książeczki oszczędnościowe.

Najwyższa kwota wkładów dla instytucyj społecznych i publicznych, które powołane są do lokowania swych funduszów w komunalnych kasach oszczędności, może być wyższą, niż dla osób fizycznych, lub może być nawet wcale nieoznaczaną. Ko-

munalna kasa oszczędności może czynić różnice co do wysokości dopuszczalnej najwyższych wkładów dla wkładców zależnie od tego, na jak długi okres czasu wkłady pozostawiają w kasie lub za jak długim okresem wypowiedzenia podnieść wkłady zamierzają.

Jeżeli wkład, złożony na poszczególną książeczkę, osiągnie najwyższą kwotę w statucie komunalnej kasy oszczędności określoną, natenczas nie może on być zwiększany przez nowe wpłaty, lecz tylko przez kapitalizowanie się procentów.

§ 32. Wkładki oszczędnościowe powinna komunalna kasa oszczędności księgować na tego, na kogo książeczka oszczędnościowa jest wystawiona.

Na pierwszej stronie książeczki zaznaczony być powinien numer otworzonego w kasie rachunku, data wystawienia książeczki i zapis o ewentualnych zastrzeżeniach, a jeżeli książeczka wystawiona jest na imiennie oznaczoną osobę, także nazwisko i imię tej osoby.

Z każdą książeczką powinien być oprawiony statut tej komunalnej kasy oszczędności, która książeczkę wystawiła lub co najmniej wyciąg z tego statutu, dotyczący wkładów oszczędnościowych.

Książeczka oszczędnościowa powinna być pozatem wystawiona w sposób przepisany dla dokumentów, z których powstaje zobowiązanie kasy (§ 17 rozp. nin.).

W braku odmiennego zastrzeżenia każda suma, wpłacana na książeczkę, jest w stosunku do komunalnej kasy oszczędności wierzytelnością tego, na kogo książeczka jest wystawiona.

Każdy wpis lub zastrzeżenie w książeczce oszczędnościowej stwierdzone powinny być poza podpisem skarbnika (kasjera) także przez podpis kierownika właściwego działu administracji kasy, lub urzędnika obowiązanego do kontroli. Zapisków lub zastrzeżeń osób prywatnych w książeczkach komunalna kasa oszczędności nie jest obowiązaną uwzględniać, choćby nawet pochodziły od wkładcy lub osoby, uprawnionej do podejmowania wypłat. Omyłki należy skreślać z pisemnem potwierdzeniem na książeczce skreślenia, w sposób dla wpisów obowiązujący.

Tytułowe karty, format i treść książeczek oszczędnościowych, wystawianych przez komunalne kasy oszczędności, powinny odpowiadać wzorowi, który ustanowi osobne rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu; rozporządzenie to wskaże termin, od którego nowy wzór obowiązywać będzie.

§ 33. Książeczka oszczędnościowa może być wystawiona:

a) na okaziciela lub

b) na imiennie oznaczoną osobę.

W obu powyższych przypadkach do umownego przeniesienia wierzytelności, wynikającej z książeczki oszczędnościowej, wystarcza wręczenie książeczki nabywcy wierzytelności i całkowita lub częściowa wypłata wierzytelności może nastąpić za przedstawieniem książeczki, przyczem komunalna kasa oszczędności nie ma obowiązku badać legalności posiadania książeczki przedstawionej do wypłaty, o ile wypłat nie uzależniono od pewnych określonych w tym względzie warunków lub o ile utrata książeczki nie została przed tem zgłoszona w komunalnej kasie oszczędności. O ile chodzi o książeczki, wystawiane na imiennie oznaczoną osobę bez zastrzeżeń co do osób, uprawnionych do podnoszenia wkładów, — uważa się każdego przedstawiającego książeczkę do wypłaty za prawnego pełnomocnika tej osoby, na którą książeczka jest wystawioną.

§ 34. Wpłaty mogą być uskuteczniane również bez przedkładania książeczki oszczędnościowej, a mianowicie drogą przekazów pocztowych, listów pieniężnych, czeków i t. p. Wpisania do książeczki oszczędnościowej uskutecznionych w powyższy sposób wpłat dokonywa komunalna kasa oszczędności przy najbliższem przedstawieniu jej książeczki oszczędnościowej.

Całkowita lub częściowa wypłata przez komunalną kasę oszczędności wierzytelności, wynikającej z książeczki oszczędnościowej, może nastąpić w drodze pocztowej na koszt i ryzyko wkładcy tylko za poprzedniem nadesłaniem kasie książeczki, podaniem sposobu przekazania wypłaty oraz adresu wkładcy względnie osoby, na ręce której wypłata ma nastąpić, i za wyraźnem wskazaniem, w jaki sposób i do czyich rąk książeczka ma być zwrócona lub też czy ma zostać zatrzymaną do rozporządzenia wkładcy. Wypłata może być dokonana w powyższy sposób na polecenie wkładcy do rąk osoby trzeciej tylko wtedy, jeżeli odpowiednio do polecenia wypłaty się wylegitymuje i jeżeli osnowa zastrzeżeń w księdze zastrzeżeń (§ 37 rozp. nin.) co do odnośnego wkładu wypłacie takiej się nie sprzeciwia.

Komunalna kasa oszczędności upoważniona jest do potrącania z wkładu poniesionych przez siebie kosztów pocztowych.

Przy wypłacaniu całego kapitału wraz z procentami komunalna kasa oszczędności książeczkę oszczędnościową zatrzymuje i kasuje.

§ 35. Komunalne kasy oszczędności mogą wejść w porozumienie ze sobą i z gminnemi kasami pożyczkowo-oszczędnościowemi co do wzajemnego przyjmowania wkładów i dokonywania wypłat na wystawione przez siebie książeczki oszczędnościowe, co do przelewu funduszów i wyrównania rachunków z tego tytułu i co do wzajemnego powiadamiania się o zgłaszanych faktach zagubienia, zniszczenia, innej utraty lub umorzenia książeczek oszczędnościowych (§ 40 rozp. nin.).

Dojście do skutku i treść takiego porozumienia, o ile dotyczy wzajemnego przyjmowania i wypłaty wkładów, należy podać do publicznej wiadomości w sposób, przewidziany dla ogłoszeń kasy.

§ 36. Rada komunalnej kasy oszczędności ustala wysokość i początek obowiązywania każdoczesnej stopy procentowej od wkładów tudzież termin wypowiadania wkładów, natomiast w statucie należy oznaczyć okresy czasu, za jakie pełny procent się dolicza do wkładów, oraz termin, od którego przy wpłacie i do którego przy wypłacie liczy się bieg procentów.

Oprocentowanie wkładów może być różne w zależności od terminów wypowiedzenia wkładów

lub też od zgłoszonych zastrzeżeń — albo innego uwarunkowania wypłaty wkładów.

W drodze premij lub rozlosowywania nagród można wyróżniać pewne kategorje książeczek — które rada kasy uzna za zasługujące na takie wyróżnienie.

Wysokość i początek obowiązywania ustalonej stopy procentowej od wkładów jako też warunki premij i rozlosowywania nagród należy podać do publicznej wiadomości w sposób przewidziany dla ogłoszeń kasy.

§ 37. Wypłatę wierzytelności, wynikającej z książeczki oszczędnościowej komunalnej kasy oszczędności, można uzależnić także od pewnych określonych warunków. Między innemi uzależnić można tę wypłatę:

a) przy książeczkach oszczędnościowych, wystawianych na imiennie oznaczoną osobę, od warunku, że dokonaną ona być może do rąk innej wyraźnie wskazanej osoby, aniżeli ta, na którą książeczka została wystawioną;

b) przy książeczkach ad a) wymienionych od warunku, że może być ona dokonywaną do rąk uprawnionej do jej podjęcia osoby tylko za własnoręcznym podpisem tej osoby według wzoru jej podpisu;

c) przy książeczkach oszczędnościowych, wystawionych czy to na okaziciela, czy też na imiennie oznaczoną osobę, od warunku, że dokonaną ona być może tylko za przedłożeniem osobnego a wyraźnie określonego dokumentu lub znaku lub za podaniem określonego hasła, określonej cyfry lub daty;

d) przy książeczkach ad c) wymienionych od warunków, że dokonywaną może być ona tylko za poprzedniem wypowiedzeniem, przyczem należy zgóry określić okres czasu, o który wypowiedzenie ma poprzedzić wypłatę;

e) przy książeczkach ad c) wymienionych od warunku, że dokonaną ona być może tylko w określonych zgóry ratach, odstępach czasu, miejscach (n. p. zakładzie głównym lub oddziale) lub okolicznościach.

Komunalna kasa oszczędności może sobie zastrzec, że wypłaty w tym samym dniu na tę samą książeczkę nie będzie dokonywać ponad pewną określoną zgóry w statucie kwotę najwyższą, lub że od wypłat ponad tę kwotę może policzyć oznaczoną przez zarząd prowizję dyskontową.

Łączenie kilku warunków równocześnie jest dopuszczalnem, o ile warunki te wzajem się nie wyłączają i nie są sprzeczne ze sobą i określone są w sposób, wykluczający wątpliwość co do sposobu ich dopełnienia. Zastrzeżenia nie mogą się sprzeciwiać przepisom obowiązujących ustaw.

Zastrzeżone warunki mogą wychodzić zarówno od kasy jak i od wkładcy i na warunki te musi się zgodzić zarówno kasa, jak i wkładca.

Wypłata wkładów z książeczek uwarunkowanych zastrzeżeniami dokonywana być może tylko zgodnie z osnową zastrzeżenia. Zastrzeżenia można zmienić lub wycofać. Zapisy o zastrzeżeniach, ich zmianie lub cofnięciu należy uwidaczniać nietylko w samej książeczce, lecz także w odnośnej księdze wkładów, pełną zaś osnowę zastrzeżenia należy wpisać do specjalnej księgi zastrzeżeń, przechowywanej pod zamknięciem.

§ 38. Całkowita lub częściowa wypłata — przez komunalną kasę oszczędności — wierzytelności, wynikającej z książeczki oszczędnościowej może nastąpić — nawet w przypadkach egzekucji — tylko za jej przedstawieniem.

Wstrzymanie wypłaty wkładów z książeczki oszczędnościowej nastąpić może w przypadkach i w sposób przewidziany w przepisach o umorzeniu tytułów na okaziciela, obowiązujących w siedzibie kasy.

§ 39. Jako wadja i kaucje, składane władzom państwowym, względnie komunalnym urzędom i zakładom, nie mogą być przyjmowane książeczki oszczędnościowe opatrzone zastrzeżeniami.

§ 40. Zagubienie, zniszczenie lub inną utratę książeczki oszczędnościowej może jej posiadacz zgłosić pisemnie lub ustnie bezpośrednio w zakładzie głównym komunalnej kasy oszczędności lub jej oddziału, względnie zbiornicy, skąd mu książeczkę wydano.

Zgłoszenie powyższe obowiązuje kasę dopiero od chwili doręczenia jej dowodu sądowego o wdrożeniu postępowania przewidzianego w przepisach o umorzeniu tytułów na okaziciela, obowiązujących w siedzibie kasy.

Wydanie duplikatu oraz wypłata wkładów lub procentów po upływie sześciu miesięcy od ogłoszenia o utracie książeczki, a przed uznaniem jej za nieważną nastąpić może na odpowiedzialność kasy tylko do rąk tej osoby, która jest uprawniona do rozporządzenia wkładem.

Duplikat wystawia się na saldo książeczki pierwotnej.

§ 41. Bieg trzydziestoletniego okresu przedawnienia w tych przypadkach, gdzie chodzi o wkłady z odroczoną lub wstrzymaną wypłatą względnie dotknięte zakazem sądowym, lub płatne za określonym zgóry terminem wypowiedzenia, nie może w stosunku do części wkładu, dotkniętej powyższemi ograniczeniami, rozpocząć się przed przywróceniem prawa do rozporządzania wkładem, względnie przed upływem terminu określonego dla wypowiedzenia.

W stosunku do książeczek oszczędnościowych, wystawionych na imię osoby niewłasnowolnej, o ile o tem w książeczce było zapisane odpowiednie zastrzeżenie, bieg przedawnienia nie może się rozpocząć przed uzyskaniem własnowolności przez wspomianą osobę.

Lista wierzytelności, ulegających przedawnieniu, powinna być na sześć miesięcy przed upływem okresu przedawnienia podana do wiadomości publicznej w sposób przewidziany dla ogłoszeń komunalnej kasy oszczędności. W ciągu powyższego okresu osoby, uprawnione do rozporządzenia odnośnemi wierzytelnościami, mogą żądać wypłaty tych wierzytelności względnie prosić o ich dalsze utrzymanie na rachunku kasy.

W przypadku, gdyby pewien rachunek zlikwidowany, jako przedawniony, musiał być przywrócony, dokonywa się przywrócenia z urzędu.

§ 42. W statucie komunalnej kasy oszczędności można odmowę wystawienia książeczki względnie przyjęcia wkładki wnoszonej przewidzieć między innemi w następujących przypadkach:

a) gdy wkładka nie dosięga dopuszczalnej statutem najniższej kwoty wkładki lub sama względnie łącznie z poprzedniemi przekracza ustanowioną tym statutem najwyższą kwotę wkładów;
b) gdy chodzi o wystawienie książeczki oszczędnościowej na obcą walutę;
c) gdy zgłaszane przez wkładcę warunki kasa uzna za niedogodne dla siebie;
d) gdy niema widoków na odpowiednie ulokowanie funduszu wkładkowego;
e) gdy wkładca już raz dopuścił się nadużycia zaufania kasy;
f) gdy kasa stoi przed likwidacją.

§ 43. Wypowiedzenie wkładu poszczególnemu wkładcy może być dokonane ustnie z zaznaczeniem tego w książeczce oszczędnościowej lub też przez zawiadomienie pisemne.

Wypowiedzenie wkładów może nastąpić także przez podanie go do wiadomości publicznej w sposób przewidziany statutem dla ogłoszeń kasy, o ile taka forma wypowiedzeń przewidziana jest w statucie kasy.

Od wkładów wypowiedzianych komunalna kasa oszczędności z upływem terminu wypowiedzenia nie ma obowiązku płacić lub doliczać dalsze procenty.

§ 44. W statucie komunalnej kasy oszczędności może między innemi być przewidzianem, że wypowiedziane w sposób określony § 43 rozporządzenia niniejszego wkłady będą złożone do depozytu sądowego:

a) jeżeli nie będą podniesione w terminie, naznaczonym w zawiadomieniu, ogłoszeniu lub wezwaniu;
b) jeżeli w odpowiedni sposób nie stanie się zadość warunkom ustalonym przez właściwe organa kasy.

B. Operacje czynne.

Do art. 24 — 26.

§ 45. Komunalna kasa oszczędności obowiązana jest posiadać względnie umieścić w posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) polskich państwowych papierach procentowych lub w papierach przez Państwo gwarantowanych co najmniej 5% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych, jeżeli ta suma przewyższa 200.000 złotych. Przy obliczaniu tego procentu nie wlicza się do podstawy wymiaru zwaloryzowanych wkładów przedwojennych.

Jeżeli komunalna kasa oszczędności nie posiada oznaczonego powyżej zasobu w posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) polskich państwowych papierach procentowych i papierach przez Państwo gwarantowanych, obowiązaną jest aż do osiągnięcia przepisanego stanu zasobów lokować w powyższych papierach z przyrostu funduszu wkładkowego corocznie 9% tegoż przyrostu. Jeżeli komunalna kasa oszczędności zwiększy w ciągu roku swój zasób w powyższych papierach ponad podaną normę obowiązkowego zwiększania zasobów, to może tę nadwyżkę wliczyć do kwot, jakie mają być przez nią w następnych latach umieszczone w powyższych papierach. Jeżeli w którymkolwiek roku obrachunkowym zajdzie brak przyrostu funduszu wkładkowego lub fundusz ten się obniży, obowiązek uzupełnienia zasobów w powyższych papierach zawiesza się na czas tego braku względnie obniżenia się. Wchodzi on atoli natychmiast w wykonanie, skoro tylko w którymkolwiek dalszym roku obrachunkowym fundusz wkładkowy się zwiększy ponad najwyższy stan któregokolwiek z lat poprzednich.

Komunalna kasa oszczędności może o tyle tylko pozbywać się przepisanego zasobu w powyższych papierach, o ile to jest koniecznem do spłaty wkładów. Pozbywane mogą być wtedy najpierw tylko papiery przez Państwo gwarantowane a dopiero, gdyby zasób tychże został wyczerpany, posiadające bezpieczeństwo prawne (pupilarne) polskie państwowe papiery procentowe.

Nadto fundusze zasobowe kasy, o ile nie są już umieszczone w nieruchomościach, powinny w 20% swej wysokości względnie nadwyżki ponad lokatę w nieruchomościach umieszczane być w wymienionych wyżej papierach. W razie zamiaru nabycia lub budowy własnego gmachu lub potrzeby pokrycia strat, kasa może papiery wartościowe, stanowiące lokatę funduszu zasobowego, pozbyć lub zastawić.

§ 46. Budynki nieruchomości, obciążonej pożyczką udzieloną przez komunalną kasę oszczędności, powinny być przez cały czas obciążenia ubezpieczone od ognia:

a) w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (b. Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych) w Warszawie lub w komunalnych ubezpieczalniach wojewódzkich na sumę przewyższającą co najmniej o 20% kwotę udzielonej pożyczki, przyczem kwota tej pożyczki powinna mieścić się cała w wolnej od długów części—pierwszych 3/4 części ubezpieczonej wartości nieruchomości;
b) w prywatnych zakładach wzajemnych ubezpieczeń w obrębie Rzeczypospolitej, poręczonych przez związki publiczno-prawne, na sumę przewyższającą co najmniej o 30% kwotę udzielonej pożyczki, przyczem kwota tej pożyczki powinna mieścić się cała w wolnej od długów części—pierwszych 2/3 części ubezpieczonej wartości nieruchomości.

Jeżeli wartość ubezpieczona, czy to skutkiem pogorszenia się stanu budynków, czy spadku wartości realności, czy też z innych przyczyn, wynosi więcej, niż rzeczywista wartość szacunkowa nieruchomości w czasie udzielenia pożyczki, należy stawki powyższe policzać od wartości szacunkowej. Sza-

BIBLIOTEKA NARODOWA BN

cunku dokonać może komunalna kasa oszczędności komisyjnie przez właściwe do tego organa fachowe. Wymiar pożyczki od wartości szacunkowej nie uchyla warunku co do obowiązku ubezpieczenia budynków od ognia.

Odstąpienie od powyższych zasad wymaga zezwolenia władzy nadzorczej.

Uiszczanie premij ubezpieczeniowych może komunalna kasa oszczędności przyjąć na siebie za odpowiedniem za to odszkodowaniem.

§ 47. Komunalne kasy oszczędności powinny prowadzić rejestry imienne dłużników i poręczycieli (solidarnych współdłużników) z uwidocznieniem zobowiązań, zaciągniętych przez tychże na własny rachunek, czy też drogą poręczeń w kasie.

Członków zarządu kasy nie wolno bez zezwolenia rady kasy przyjmować jako poręczycieli.

§ 48. Jako publiczne kasy oszczędności, których książeczki oszczędnościowe, wystawione z zastrzeżeniem terminowem, wolno dyskontować komunalnym kasom oszczędności w myśl art. 24 ustęp 1, p. 9 lit. a, wymienionego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, oznacza się: Bank Gospodarstwa Krajowego, Państwowy Bank Rolny, Pocztową Kasę Oszczędności, Polski Bank Komunalny w Warszawie, Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, wszystkie komunalne kasy oszczędności i wszystkie gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe.

§ 49. Uprawnienie do przedsiębrania operacyj z zakresu, przewidzianego artykułem 25 wymienionego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, oraz wskazane artykułem 26 tegoż rozporządzenia, uprawnienie do nabywania lub budowy realności dla własnego użytku, o ile kasa zamierza z takich uprawnień korzystać, powinny być przewidziane w jej statucie.

C. Inne operacje.

Do art. 27.

§ 50. Komunalne kasy oszczędności mogą od Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych otrzymać osobne pozwolenie na dokonywanie między innemi następujących czynności bankowych:

a) na zaciąganie pożyczek na podstawie upoważnienia organu stanowiącego swego związku poręczającego i za osobną poręką tegoż związku za te pożyczki;
b) na udzielanie gwarancyj za zgodą i poręką związku poręczającego;
c) na zakup monet złotych oraz na przeprowadzenie czynności dewizowych w ograniczeniu do zleceń własnych wkładców i własnego związku poręczającego i na ich rachunek;
d) na udzielanie kredytu towarowego producentom pod zastaw towarów niepodlegających łatwemu zepsuciu, ubezpieczonych od ognia i zdeponowanych w publicznych składnicach towarowych.

Komunalna kasa oszczędności, za której wszystkie zobowiązania związek poręczający przyjął odpowiedzialność, może otrzymać pozwolenie na dokonywanie operacyj ad a i b wyszczególnionych bez warunku osobnej poręki za nie ze strony związku poręczającego.

Uprawnienie do dokonywania każdej z powyższych czynności bankowych powinno być w statucie kasy osobno wyszczególnione w granicach otrzymanego na nie pozwolenia.

§ 51. W związku z operacjami, o których mowa w rozporządzeniu niniejszem, komunalna kasa oszczędności — o ile to w jej statucie wyraźnie zostanie przewidziane, — uprawnioną jest przedsiębrać następujące czynności:

a) pozbywać własne wierzytelności hipoteczne i za zgodą organu stanowiącego związku poręczającego własne realności;
b) sprzedawać i lombardować posiadane własne papiery wartościowe w przypadku nagłego zapotrzebowania gotówki, jednakże z ograniczeniami wynikającemi z obowiązku posiadania względnie umieszczenia zasobów w posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) polskich państwowych papierach procentowych i w papierach przez Państwo gwarantowanych (§ 45 niniejszego rozporządzenia);
c) prowadzić agentury Banku Polskiego oraz banków państwowych i komunalnych;
d) wynajmować schowki w swym skarbcu, względnie w szafach bezpieczeństwa na warunkach przez radę kasy ustalonych;
e) otwierać rachunki bieżące, czekowe, przekazowe i korespondencyjne (kontokorentowe);
f) wystawiać przekazy i akredytywy na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klijenta w kasie funduszów oraz w granicach funduszów, posiadanych przez kasę w tych instytucjach.

IV. Szczególne uprawnienia komunalnych kas oszczędności.

Do art. 28 i 29.

§ 52. Przychody z wkładów na książeczki oszczędnościowe komunalnych kas oszczędności podlegają tylko wtedy podatkowi od kapitałów i rent, jeżeli wysokość wkładu przewyższy kwotę 5.000 złotych.

V. Likwidacja komunalnej kasy oszczędności.

Do art. 30.

§ 53. Rozporządzenie władzy nadzorczej, zarządzające lub zatwierdzające likwidację komunalnej kasy oszczędności, jako też wdrożenie postępowania likwidacyjnego powinno zostać ogłoszone w ten sam sposób, jak zatwierdzenie statutu kasy (§ 18 ust. 1 rozp. nin.).

§ 54. Likwidacja komunalnej kasy oszczędności odbywa się pod nadzorem osobnego komisarza, którego wyznacza właściwa władza nadzorcza na koszt kasy.

Likwidatorów kasy w przypadku dobrowolnej likwidacji mianuje organ stanowiący związku poręczającego, w przypadku zaś likwidacji przymusowej władza nadzorcza.

Obowiązkiem likwidatorów jest przeprowadzić, wedle możności przy współudziale komisji rewizyjnej kasy, rewizję funduszów, ksiąg i rachunków kasy oraz ustalić stan jej majątku przez stwierdzenie i porównanie pozycyj czynnych i biernych tegoż majątku. W stanie biernym należy ustalić osobno wysokość wszystkich zobowiązań kasy z tytułu wkładów oszczędnościowych, a osobno wysokość zobowiązań z innych tytułów.

Na tej podstawie wypracowują likwidatorzy plan likwidacji, który oprócz zakładu głównego objąć powinien także wszystkie oddziały, zbiornice i zakłady zastawnicze (lombardy) odnośnej komunalnej kasy oszczędności.

Plan likwidacji podaje komisarz rządowy do wiadomości związku poręczającego i władzy nadzorczej. W przypadku likwidacji dobrowolnej plan likwidacji uchwala organ stanowiący związku poręczającego a władza nadzorcza zatwierdza, w przypadku zaś likwidacji przymusowej plan ten ustala na wniosek komisarza władza nadzorcza po wysłuchaniu opinji organu stanowiącego związku poręczającego. Plan likwidacji powinien być ogłoszony w sposób, przewidziany dla ogłoszenia statutu kasy.

W temże ogłoszeniu należy wezwać wierzycieli kasy do podjęcia wkładów w przeciągu sześciu miesięcy. Ogłoszenie należy powtórzyć trzykrotnie co najmniej w dwutygodniowych odstępach czasu. Po upływie sześciu miesięcy od dnia ostatniego ogłoszenia ustaje oprocentowanie wkładów.

Aż do ukończenia likwidacji komunalną kasę oszczędności uważać należy o tyle za nadal istniejącą, o ile cel likwidacji tego wymaga.

§ 55. Z chwilą wdrożenia likwidacji wszelkie pożyczki, zaciągnięte w komunalnej kasie oszczędności przez związek poręczający, stają się płatne i powinny zostać zwrócone do sześciu miesięcy.

Przed wierzytelnościami związku poręczającego pierwszeństwo mają przy postępowaniu likwidacyjnem pretensje innych wierzycieli.

Jeżeli związek poręczający, który przyjął odpowiedzialność tylko za zobowiązania kasy z tytułu wkładów oszczędnościowych, dostarczył, w braku płynnych funduszów kasy na ich pokrycie, odpowiednich na ten cel środków, natenczas z uruchomionych dalszych zasobów kasy zwraca się temuż związkowi różnicę, jaka wyniknie między wartością dostarczonych przezeń środków a wysokością innych jego zobowiązań względem kasy.

Związek poręczający, który przyjął odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania kasy, obowiązany jest, jeżeli płynne fundusze kasy na ich pokrycie nie wystarczą, dostarczyć odpowiednich środków także na pokrycie tego, co do zupełnego pokrycia brakuje.

Związek poręczający może przejąć na siebie cały majątek kasy, jeżeli przedtem zaspokoi wszystkich jej wierzycieli. Nadwyżkę jednak wartości majątku kasy ponad wartość środków, użytych do tego zaspokojenia, obowiązany jest związek ten użyć na cele użyteczności publicznej.

§ 56. Postępowanie likwidacyjne nie może zostać zamknięte przed upływem sześciu miesięcy od chwili ostatniego ogłoszenia o jego wdrożeniu.

Ta część majątku komunalnej kasy oszczędności, jaka potrzebna jest na zaspokojenie tych jej wierzycieli, którzy po odbiór swych wierzytelności do chwili zamknięcia postępowania likwidacyjnego się nie zgłosili, złożoną być powinna na lat trzydzieści do depozytu sądowego na rzecz tych wierzycieli. Wierzytelności takie, o ile ich do upływu tego okresu czasu wierzyciele nie podejmą, przepadają na rzecz związku poręczającego.

Nadwyżka majątku kasy, pozostała po zaspokojeniu wszystkich jej wierzycieli, którzy się zgłosili do chwili zamknięcia postępowania likwidacyjnego, i po złożeniu odpowiedniej części jej majątku na cel ustępem poprzednim wskazany, przechodzi na rzecz związku poręczającego, który powinien użyć tej nadwyżki tylko na cele użyteczności publicznej po ewentualnem poprzedniem potrąceniu z niej kosztów likwidacji oraz kapitału zakładowego, przyznanego kasie przy jej organizowaniu.

O przeprowadzonej likwidacji i zamknięciu postępowania likwidacyjnego komisarz rządowy zawiadamia związek poręczający i zdaje sprawę władzy nadzorczej, która, po stwierdzeniu prawidłowego przeprowadzenia likwidacji, komisarza odwołuje a związek poręczający wzywa do ogłoszenia w sposób na miejscu praktykowany o zwinięciu kasy oraz jej ewentualnych oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów).

§ 57. Jeżeli związek poręczający przyjął odpowiedzialność tylko za zobowiązania kasy z tytułu wkładów oszczędnościowych a przy przeprowadzaniu likwidacji się okaże, że nadwyżka majątku kasy, jaka pozostanie po pokryciu jej zobowiązań z tytułu powyższego, nie wystarcza na pokrycie innych jej zobowiązań, natenczas komisarz rządowy powinien się zwrócić do organu stanowiącego związku poręczającego o pokrycie reszty, brakującej do zaspokojenia wszystkich wierzycieli.

Jeżeli związek poręczający, w przeciągu jednego miesiąca od otrzymania zawezwania, nie dostarczy środków na pokrycie powyższej reszty, natenczas komisarz rządowy poleci sporządzić w trzech egzemplarzach i potwierdzi inwentarz czynnego i biernego majątku kasy, opieczętuje księgi, rachunki i zapiski kasy i odda z jednym egzemplarzem inwentarza w przechowanie najbliższej państwowej powiatowej władzy administracyjnej; gotówkę, weksle, skrypty dłużne i papiery wartościowe złoży za spisem do depozytu sądowego, nieruchomości i inne przedmioty majątku kasy powierzy pieczy organu wykonawczego związku poręczającego, przy dołączeniu egzemplarza inwentarza i odpowiedniego zawiadomienia i zawiesi postępowanie likwidacyjne. O dokonaniu tych zarządzeń złoży komisarz rządo-

wy bezzwłocznie sprawozdanie władzy nadzorczej przy dołączeniu trzeciego egzemplarza inwentarza oraz innych potrzebnych dokumentów.

Władza nadzorcza po otrzymaniu powyższego sprawozdania, jeżeli stwierdzi, że przyczyną niewypłacalności kasy jest zaniedbanie potrzebnej kontroli lub nieprawidłowość ze strony organów związku poręczającego, powinna wezwać tenże związek do wynagrodzenia strat tem zaniedbaniem zrządzonych a w razie niezastosowania się związku do wezwania wyda w drodze nadzoru odpowiednie zarządzenia celem spowodowania związku do uiszczenia tego wynagrodzenia.

Jeżeli zaś władza nadzorcza stwierdzi, że w danym przypadku nie zachodziła wina po stronie organów związku poręczającego, natenczas zwróci się, dołączając potrzebne akta, wykazy i dokumenty, do właściwego sądu o wdrożenie postępowania upadłościowego.

§ 58. Przejęcie jednej komunalnej kasy oszczędności przez drugą lub złączenie się dwóch lub więcej takich kas ze sobą w jedną kasę może nastąpić tylko za zgodą interesowanych związków poręczających i tylko za zezwoleniem władzy nadzorczej.

Od porozumienia interesowanych związków zależy, czy zechcą w powyższym celu zawrzeć związek międzykomunalny jako nowy związek poręczający, czy też że kasa związku o szerszym terytorjalnie zakresie działania przejmie majątek czynny i bierny drugiej lub drugich kas a jej związek poręczający także odpowiednio rozszerzoną odpowiedzialność.

Uchwały interesowanych związków poręczających, zapadłe na skutek takiego porozumienia, oraz projekt ewentualnie zmienionego statutu mającej nadal istnieć kasy wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej.

V. Władze nadzorcze.

Do art. 31 i 32.

§ 59. Władzą nadzorczą ostatniej instancji nad komunalnemi kasami oszczędności jest Minister Spraw Wewnętrznych, działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Bezpośrednią władzę nadzorczą nad komunalnemi kasami oszczędności, zorganizowanemi przez związki komunalne powiatowe i miejskie — z wyjątkiem m. Warszawy — oraz przez związki międzykomunalne tych związków, przekazuje się w granicach artykułu niniejszego wojewodzie tego okręgu wojewódzkiego, w którym leży obszar działania odnośnego związku poręczającego. Jeżeliby obszar związku poręczającego wykraczał poza okrąg wojewódzki, bezpośrednią władzą nadzorczą nad komunalną kasą oszczędności przez taki związek poręczoną jest wojewoda tego okręgu wojewódzkiego, w którym leży siedziba kasy.

Wojewodom przekazuje się:

a) prawo zatwierdzania uchwał organów stanowiących związków powyższych z wyjątkiem m. Warszawy o zorganizowaniu komunalnej kasy oszczędności, przyznaniu jej kapitału zakładowego, przyjęciu projektu statutu kasy i przyjęciu odpowiedzialności za wszystkie jej zobowiązania;

b) prawo zatwierdzania statutów komunalnych kas oszczędności, o ile projekty odnośnych statutów objęte są powyższemi uchwałami i nie odchylają się od zasad wydanego rozporządzeniem niniejszem statutu normalnego, lub o ile odchylenia odnośne nie wychodzą poza ramy przepisów rozporządzenia niniejszego;

c) prawo zatwierdzania zmian uchwał i statutów powyższych w określonych pod a) i b) granicach;

d) prawo wyrażania zgody na otwieranie oddziałów powyższych komunalnych kas oszczędności;

e) prawo wyrażania zgody na odstąpienie w poszczególnych przypadkach od warunków określonych § 46 rozporządzenia niniejszego w stosunku do kas powyższych;

f) prawo udzielania powyższym kasom pozwoleń na operacje, określone ustępem pierwszym art. 25 wymienionego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności;

g) prawo udzielania pozwoleń na nabywanie lub budowanie realności przez powyższe komunalne kasy oszczędności z ich kapitału zasobowego dla własnego użytku, na podstawie uchwały rady kasy;

h) prawo władzy nadzorczej, wynikające z art. 32 wymienionego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w odniesieniu do kas powyższych;

i) prawa i czynności władzy nadzorczej wynikające z § 57 ustęp 3 i 4 oraz § 58 ust. 3 rozporządzenia niniejszego a w tem także prawo i obowiązek zawieszania uchwał i zarządzeń organów kasy i organów związku poręczającego w sprawach powyższych komunalnych kas oszczędności, jeśli te uchwały sprzeciwiają się regulaminom lub statutom kas lub wogóle przepisom obowiązującym;

j) prawo zatwierdzania uchwał związków poręczających o dobrowolnej likwidacji komunalnych kas oszczędności oznaczonych w ust. 2 paragrafu niniejszego;

k) prawo mianowania likwidatorów w przypadkach przymusowej likwidacji, zgodnie z § 54 ust. 2 i komisarzy rządowych do likwidacyj komunalnych kas oszczędności powyższego rodzaju i w przypadkach oznaczonych § 54 rozporządzenia niniejszego;

l) prawo zatwierdzania względnie ustalania planu likwidacji komunalnej kasy oszczędności powyższego rodzaju w przypadkach oznaczonych w § 54 rozporządzenia niniejszego.

Poza decyzjami, wynikającemi z powyższych spraw, wszelkie rozstrzygnięcia w sprawach komu-

nalnych kas oszczędności należą do Ministra Spraw Wewnętrznych. Rozstrzygnięcia te w sprawach, zastrzeżonych do porozumienia z Ministrem Skarbu, Minister Spraw Wewnętrznych wydaje po osiągnięciu takiego porozumienia. W razie różnicy zdań Minister Spraw Wewnętrznych przedkłada sprawę Radzie Ministrów.

Decyzje wynikające z uprawnień powyżej pod a — k wymienionych wydaje wojewoda przy współudziale wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej), z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86).

Od decyzji wojewody w sprawach pod a — l służy w dniach 14 od doręczenia decyzji odwołanie do Ministra Spraw Wewnętrznych, którego rozstrzygnięcia są ostateczne i w sprawach pod a — k zapadają w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Bezpośrednią władzą nadzorczą nad komunalną kasą oszczędności m. Warszawy jest Minister Spraw Wewnętrznych, działający w sprawach powyżej pod a — k wymienionych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

VI. Przepisy końcowe.

Do art. 33 — 36.

§ 60. Wnioski o odroczenie terminu, przewidzianego w art. 33 wspomnianego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności, powinny być przedkładane za pośrednictwem urzędów wojewódzkich najpóźniej do dnia 25 kwietnia 1928 r. Do tego dnia najpóźniej, w razie nieprzedstawienia do tego terminu wniosku o odroczenie, należy przedłożyć wojewodzie wnioski, dotyczące dostosowania statutów istniejących a powyższym artykułem wskazanych kas i instytucyj oszczędnościowych do przepisów wspomnianego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 61. W razie zarządzenia zamknięcia kas względnie instytucyj w art. 33 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności wskazanych i z chwilą upływu terminów w tymże artykule oznaczonych wchodzą w zastosowanie przepisy art. 30, a w odpowiednim przypadku i art. 32 wspomnianego właśnie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej oraz przepisy §§ 54 — 57 rozporządzenia niniejszego o likwidacji przymusowej, a to ze względu na przepis art. 36 ustęp 2 tegoż rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 62. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Załącznik „A" *) do § 20 rozp. Min. Spraw Wewn. i Min. Skarbu z dn. 26 marca 1928 r. (poz. 424).

STATUT NORMALNY

dla komunalnych kas oszczędności.

I. ORGANIZACJA KASY.

A. Nazwa, siedziba, firma, terytorjalny zakres działania oraz cel kasy.

§ 1.

„Komunalna Kasa Oszczędności *Miasta, Powiatu, Województwa, Związku Międzykomunalnego* w . . . . . " zorganizowana jest pod powyższą nazwą z siedzibą w . . . . . *przez związek komunalny Miasta, Powiatu, Województwa, Związek Międzykomunalny w* . . . . . .

Nazwa powyższa stanowi równocześnie firmę Kasy a wymieniony związek jest związkiem poręczającym tej Kasy.

Terytorjalny zakres działania Kasy powyższej stanowi obszar *Miasta, Powiatu, Województwa, Związku Międzykomunalnego w* . . . . . .

§ 2.

Komunalna Kasa Oszczędności *Miasta, Powiatu, Województwa, Związku Międzykomunalnego w* . . . . . posiada odrębną osobowość prawną i w granicach statutu niniejszego korzysta z uprawnień, przyznanych komunalnym kasom oszczędności rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339).

Kasie tej służy prawo otwierania zbiornic oraz *prawo otwierania oddziałów na podstawie uchwały stanowiącego organu związku poręczającego i za zgodą władzy nadzorczej.*

§ 3.

Zadaniem Komunalnej Kasy Oszczędności *Miasta, Powiatu, Województwa, Związku Międzykomunalnego w* . . . . . jest ułatwić gromadzenie oszczędności i ich oprocentowanie oraz uprzystępniać ludności tani kredyt.

§ 4.

a) Związek komunalny *Miasta, Powiatu, Województwa,* jako związek poręczający Kasę, ponosi wobec osób trzecich

b) Związki komunalne . . . . . uczestniczące w Związku Międzykomunalnym w . . . . . , który Kasę zorganizował i jest jej związkiem poręczającym, ponoszą wobec osób trzecich solidarną

alternatywa 1-a do a) lub b):

odpowiedzialność za zobowiązania Kasy z tytułu wszelkich wkładów oszczędnościowych.

*) Uwaga: Kursywą podano brzmienie alternatywne postanowień statutu; druk petitowy obejmuje wskazówki, nie wchodzące w osnowę samego statutu.

alternatywa 2-a do a) lub b):

odpowiedzialność za wszelkie zobowiązania Kasy

alternatywa 3-cia do a) lub b):

odpowiedzialność za zobowiązania Kasy z tytułu wszelkich wkładów oszczędnościowych oraz za zobowiązania jej z tytułu następujących jej operacyj . . . . . .

Związek poręczający przyznał tejże Kasie sumę . . . . . zł. na pokrycie wydatków, połączonych ze zorganizowaniem i uruchomieniem Kasy, na kapitał zakładowy sumę . . . . . zł. (najmniej 5.000 zł.) tytułem dotacji bezzwrotnej *oraz zobowiązał się do dopłaty odpowiednich kwot dalszych, o ile wspomniane powyżej wydatki przekroczą preliminowaną sumę.*

Równocześnie Związek ten przyznał Kasie tytułem zasiłku zwrotnego sumę . . . . . zł., spłacalną w ratach . . . . . po . . . . . zł. w miarę . . . . . .

B. Skład, sposób wyboru i odwołania tudzież kompetencje organów Kasy i jej Komisji Rewizyjnej.

§ 5.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy, jako organ posiadający prawo stanowienia w sprawach Kasy;

2) Zarząd Kasy, jako organ wykonawczy.

§ 6.

Rada Kasy jest ciałem kolegjalnem, składającem się z . . . . członków. Członkami Rady Kasy mogą być tylko osoby, posiadające prawo wybieralności do rad gmin wiejskich lub miejskich na obszarze Państwa. Członków Rady Kasy wybiera na lat . . . . stanowiący organ związku poręczającego; alternatywa 1-a najmniej . . . . . członków musi być wybranych z grona organu stanowiącego związku poręczającego, reszta może pochodzić z poza tego grona; alternatywa 2-a: wszyscy członkowie muszą być wybrani z grona organu stanowiącego związku poręczającego:

Co . . . . . lata przez losowanie, a następnie w kolei starszeństwa wyboru ustępuje . . . . . członków, a w ich miejsce wybrani zostają nowi członkowie Rady Kasy na normalny okres urzędowania. Do alternatywy 1-ej: *stale jednakże przestrzeganą być musi zasada, by w składzie Rady każdocześnie istniało . . . . .* (conajmniej połowa) *członków z grona organu stanowiącego związku poręczającego* (patrz ust. 8 § 8 rozp. wykon.).

Z pośród swych członków (do alternatywy 1-ej: wybranych z grona stanowiącego związku poręczającego) wybiera Rada Kasy . . . . . większością głosów przewodniczącego i jego zastępcę. *Przewodniczący organu wykonawczego związku poręczającego lub zastępca tego przewodniczącego, o ile są oni równocześnie członkami organu stanowiącego tegoż związku, może być wybrany na przewodniczącego Rady Kasy.*

Ustępujący członkowie Rady mogą być ponownie wybrani.

Alternatywa 1-a (ustęp 11 § 8 rozp. wykon.)

Zmiana składu lub kadencji organu stanowiącego związku poręczającego nie wpływa na okres urzędowania Rady Kasy względnie członków Rady Kasy.

Alternatywa 2-a (ustęp 11 § 8 rozp. wykon.)

Zmiana składu lub kadencji organu stanowiącego związku poręczającego powoduje równocześnie utratę mandatów u (do Alternatywy 1-ej) *członków Rady, wybranych z grona powyższego organu stanowiącego* (do Alternatywy 2-ej) *wszystkich członków Rady* oraz sprowadza konieczność wyboru nowych członków w miejsce ustępujących.

Ustępujący członkowie powinni pełnić swe obowiązki aż do czasu ukonstytuowania się Rady w nowym składzie.

§ 7.

Zarząd Kasy stanowi

Alternatywa 1-a:

Naczelnik Zarządu wybierany na . . . . lat przez Radę Kasy. Równocześnie z wyborem Naczelnika Zarządu — Rada Kasy naznacza jego zastępcę.

Alternatywa 2-a:

Kolegjum, złożone z . . . . . członków, powołanych przez Radę Kasy większością . . . . . głosów (§ 12 statutu niniejszego) na okres . . . . . lat. Przy wyborze głosuje się na każdego członka osobno

Co . . . . . lata początkowo przez losowanie a następnie w kolei starszeństwa wyboru — ustępuje . . . . . członków. W miejsce ustępujących powołani być mają nowi członkowie w sposób powyżej określony. — (Patrz ustęp 8 § 8 rozp. wykon.).

Naczelnik Zarządu wybieranym jest przez członków Zarządu z ich grona *(przez Radę Kasy równocześnie z powołaniem innych członków Zarządu)* na ten sam okres czasu jak i inni członkowie zarządu i jest przewodniczącym Zarządu. Równocześnie z wyborem Naczelnika Zarządu następuje w ten sam sposób wyznaczenie jego zastępcy.

Naczelnikiem *względnie członkiem Zarządu* może być wybrany płatny Kierownik Biur lub Dyrektor Kasy.

§ 8.

Równocześnie nie można być członkiem Rady i Zarządu Kasy.

W miejsce członka Rady Kasy, który przyjął wybór do Zarządu Kasy, wybiera organ stanowiący związku poręczającego inną odpowiednią osobę (§ 6 statutu niniejszego), na członka Rady, a w miejsce członka Zarządu Kasy, który przyjął mandat członka Rady Kasy, wybiera Rada Kasy innego członka do Zarządu.

Członkowie Rady i Zarządu Kasy nie mogą wchodzić w stosunek osobistego dłużnika do Kasy bez specjalnej uchwały Rady Kasy.

§ 9.

Rada Kasy wyraża wolę swoją w formie uchwał.

Uchwałom Rady Kasy zastrzega się przedewszystkiem:

a) ustanawianie regulaminów czynności własnych, jej komisyj oraz czynności Zarządu Kasy;
b) wybór i odwołanie Zarządu Kasy;
c) nabywanie realności celem lokaty funduszu emerytalnego funkcjonarjuszów (pracowników) Kasy oraz nabywanie i budowę realności dla własnego użytku z kapitału zasobowego;
d) zbywanie i obciążanie majątku Kasy, przyjmowanie na jej rzecz darowizn i zapisów oraz obejmowanie zarządów fundacyj;
e) odstąpienie od sporów prawnych tudzież zatwierdzanie ugód w tych sporach prawnych, ustanawianie zastępców prawnych Kasy;
f) postanawianie o wnioskach, jakie imieniem Kasy mają być przedkładane związkowi poręczającemu w sprawach Kasy, a w szczególności w sprawie otwierania na terytorjum tegoż związku oddziałów i zbiornic jak również organizowania zakładów zastawniczych (lombardów);
g) ustanawianie zasad co do sposobu zawiadywania i użytkowania majątku Kasy oraz co do administracji wszelkich jej urządzeń, a w szczególności jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów);
h) ustalanie preliminarzy Kasy oraz przyzwalanie na wydatki preliminarzem nieprzewidziane;
i) przyjmowanie do wiadomości sprawozdań Zarządu Kasy rocznych zamknięć rachunkowych tudzież bilansów Kasy oraz przedkładanie ich związkowi poręczającemu (§ 29 statutu niniejszego);
j) postanowienia o użyciu funduszu zasobowego w granicach ustawowych i stawianie wniosków o rozdziale zysków, powstałych z obrotów Kasy;
k) postanawianie w granicach ustalonych statutem niniejszym o wnioskach Zarządu w sprawie zaciągania pożyczek;
l) ustalanie na wniosek Zarządu dopuszczalnej najwyższej wysokości wkładów, tudzież terminów wypowiadania tychże oraz wysokości i początku obowiązywania każdoczesnej stopy procentowej, tak w stosunku do dłużników Kasy jak i jej wierzycieli, z prawem upoważnienia Zarządu do czynienia w poszczególnych przypadkach odchyleń od ustalonych w powyższym względzie zasad;
ł) ustanawianie regulaminów wewnętrznych oraz instrukcyj dla Zarządu i pracowników (funkcjonarjuszów) Kasy, obowiązujących również klijentelę Kasy co do sposobu załatwiania spraw;
m) udzielanie upoważnień do podpisywania firmy Kasy oraz dokumentów, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich, udzielanie pełnomocnictw, upoważniających do zaciągania takich zobowiązań i do działania imieniem Kasy, jako też udzielanie kierownikom poszczególnych działów administracji Kasy, jej oddziałów, zbiornic i zakładów prawa do zastępowania Kasy nazewnątrz w ich zakresie działania tudzież upoważnień do podpisywania w tym zakresie firmy oraz wspomnianego rodzaju dokumentów;
n) ustalanie rodzaju i ilości stanowisk służbowych w administracji Kasy oraz wysokości uposażeń, przywiązanych do ustalonych stanowisk, mianowanie płatnych kierowników biur i dyrektorów Kasy;
o) ustanawianie wynagrodzenia stale w Kasie zatrudnionych członków Zarządu Kasy oraz ewentualne przyznawanie remuneracyj dla członków Zarządu i pracowników (funkcjonarjuszów) Kasy za prace ponadobowiązkowe;
p) postanawianie przepisów służbowych (pragmatyki służbowej) dla pracowników (funkcjonarjuszów) Kasy oraz ustalenie statutu emerytalnego dla tychże;
r) postanawianie o przepisach dyscyplinarnych dla pracowników (funkcjonarjuszów) Kasy, określenie władz dyscyplinarnych tudzież wybór i określenie ich kompetencji;
s) wydawanie opinji i występowanie na wniosek Zarządu z wszelkiemi wnioskami do władz w sprawach Kasy;
t) wystąpienie do organu stanowiącego związku poręczającego z wnioskiem o ewentualną likwidację Kasy;
u) ustalanie projektów zmian statutowych;
w) określanie w granicach statutu niniejszego przypadków i warunków, kiedy Zarząd Kasy upoważniony jest wykonać za Radę Kasy prawo stanowienia w sprawach Kasy;
z) . . . . . .

§ 10.

Posiedzenia Rady Kasy zwołuje przewodniczący, a w razie przeszkody jego zastępca w miarę potrzeby, co najmniej jednak . . . razy na . . .

Rada Kasy musi być nadto zwołana na żądanie organów związku poręczającego, władzy nadzorczej, Zarządu Kasy lub też na pisemny wniosek co najmniej . . . . . członków Rady z podaniem spraw, które mają być pomieszczone na porządku dziennym.

Zwołanie Rady Kasy poza przypadkami nagłemi nastąpić powinno co najmniej na . . . . . dni przed terminem posiedzenia zapomocą pisemnego zaproszenia z podaniem porządku obrad *lub też w drodze ustnego zapowiedzenia posiedzenia.*

Zaproszenie pisemne doręczone być powinno za potwierdzeniem odbioru, *zapowiedzenie ustne potwierdzone być powinno protokólarnie.*

Przewodniczący Rady otwiera i zamyka posiedzenie Rady oraz kieruje jej obradami.

§ 11.

Członkowie Rady Kasy obowiązani są uczęszczać regularnie na posiedzenia Rady Kasy.

Członek, który bez usprawiedliwienia opuścił . . . . . kolejnych *lub* . . . . . *choćby niekolejnych* posiedzeń Rady Kasy może być pozbawiony mandatu z mocy uchwały organu stanowiącego związku poręczającego na wniosek Rady Kasy. Od tej uchwały nie służy zainteresowanemu prawo odwołania.

Poza przypadkami przewidzianemi w § 8 ust. 2 statutu niniejszego i w ustępie powyższym członkowie Rady Kasy ulegają z samego prawa zawieszeniu w czynnościach oraz tracą mandat w tych samych przypadkach i z temi samemi skutkami, co członkowie organu stanowiącego związku poręczającego Kasę.

Członkowie Rady Kasy sprawują swe czynności bezpłatnie, *mogą jednak otrzymać zwrot kosztów podróży i wynagrodzenie za obecność na posiedzeniach podług zasad*

Alternatywa 1-a *ustalonych dla członków organu stanowiącego związku poręczającego.*

Alternatywa 2-a *ustalonych uchwałą organu stanowiącego związku poręczającego.*

Alternatywa 3-cia *ustalonych uchwałą Rady Kasy.*

§ 12.

Rada Kasy zdolna jest do powzięcia uchwał oraz do dokonywania wyborów, jeżeli na posiedzeniu obecna jest więcej, niż połowa statutowej liczby członków Rady.

Wyjątek od powyższej zasady zachodzi w przypadku, gdy idzie o powzięcie uchwał w sprawie:

a) zbycia nieruchomości lub zaciągnięcia pożyczki,
b) wniosków o otwarcie na terytorjum związku poręczającego oddziałów i zbiornic jak również o organizowanie zakładów zastawniczych (lombardów),
c) ustalania rodzaju i ilości stanowisk służbowych w administracji Kasy oraz wysokości uposażeń, przywiązanych do odnośnych stanowisk,
d) wyboru Zarządu i Komisyj Kasy,
e) mianowania kierowników biur i dyrektorów Kasy oraz przyznawanie remuneracyj członkom Zarządu i pracownikom (funkcjonarszom) Kasy,
f) ustalania regulaminów i preliminarzy Kasy,
g) określania przypadków i warunków, kiedy Zarząd Kasy upoważniony jest wykonać za Radę Kasy prawo stanowienia w sprawach Kasy,
h) uchwalania projektów zmian statutowych,
i) . . . . . ,
j) . . . . . .

W każdym z powyższych przypadków Rada Kasy może powziąć uchwałę większością . . . . . obecnych, jeżeli na posiedzeniu jest obecnych co najmniej 2/3 *(3/4)* członków Rady. O ile na 2-ch kolejno zwoływanych posiedzeniach nie stawi się wymagana ilość członków Rady — Naczelnik Zarządu Kasy powinien o tem zawiadomić związek poręczający, którego organ wykonawczy może spowodować zwołanie ponownego posiedzenia z tym samym porządkiem obrad. Do ważności uchwał zwołanego w ten sposób posiedzenia wystarczy obecność więcej niż *połowy* statutowej liczby członków Rady.

§ 13.

Uchwały Rady Kasy zapadają większością głosów członków, biorących udział w głosowaniu.

W razie równości głosów wniosek upada; w razie równości głosów przy wyborach, rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego.

Głosowanie jest jawne. Na żądanie . . . . obecnych musi być zarządzone głosowanie imienne *lub tajne.* Przy wyborach oraz sprawach personalnych głosowanie jest tajne.

§ 14.

Członek Rady Kasy powinien wstrzymać się od głosowania we wszystkich sprawach, w których jest osobiście zainteresowany.

Jeżeli Rada Kasy z powyższego powodu stanie się niezdolną do powzięcia uchwał, natenczas uchwałę Rady Kasy zastąpi uchwała organu stanowiącego związku poręczającego.

Członkowie Zarządu Kasy obowiązani są uczestniczyć w posiedzeniach Rady Kasy. Na posiedzeniach tych służy im głos doradczy poza koleją mówców.

Pracownicy (funkcjonarjusze) Kasy mogą być powoływani na posiedzenia Rady Kasy celem udzielenia potrzebnych wyjaśnień względnie referowania spraw.

§ 15.

Rada Kasy może do poszczególnych spraw wybrać ze swego grona komisje.

Na posiedzeniach tych komisyj przewodniczy przewodniczący Rady *(Naczelnik Zarządu)* lub jego zastępca. W przypadkach, gdy chodzi o sprawy osobiste tych ostatnich, lub gdy wymienieni zrzekną się przewodnictwa, komisja wybiera przewodniczącego ze swego grona.

§ 16.

Z każdego posiedzenia Rady Kasy spisuje się protokół. Do protokółu wpisuje się nazwiska obecnych na posiedzeniu: przewodniczącego, piszącego protokół, członków Rady, członków Zarządu Kasy, pracowników (funkcjonarjuszów) Kasy, porządek dzienny, zgłoszone wnioski i powzięte uchwały w dosłownem brzmieniu z podaniem liczby głosów „za" i „przeciw" oraz liczby wstrzymujących się od głosowania, a przy wyborach liczbę głosów, oddanych na poszczególnych kandydatów, wreszcie nazwiska członków Rady, którzy nie usprawiedliwili swego nieprzybycia na posiedzenie.

Protokół, który sporządza się w toku posiedzenia, powinien być najpóźniej na następnem posiedzeniu Radzie Kasy odczytany i przyjęty oraz podpisany przez przewodniczącego, przez piszącego protokół oraz przez jednego *(dwóch)* członka *(ków)* Rady.

§ 17.

Do zakresu działania Zarządu Kasy należy przedewszystkiem:

a) zarządzanie majątkiem i sprawami Kasy według zasad statutu niniejszego i przepisów ustanowionych przez Radę Kasy;
b) kierownictwo administracją Kasy oraz nadzór nad administracją jej osobnych urządzeń, a w szczególności jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów);
c) sporządzanie preliminarza przychodów i rozchodów Kasy, przedstawianie Radzie Kasy rocznych zamknięć rachunkowych, bilansów i sprawozdań Kasy;
d) postanawianie o nabyciu na licytacji nieruchomości obciążonych pożyczką Kasy, o ile najwyższa zaofiarowana suma nie pokryje całkowicie wierzytelności Kasy;
e) nadzór zwierzchni nad pracownikami (funkcjonarjuszami) Kasy oraz nad prowadzeniem rachunkowości Kasy;
f) staranie się o należyte użycie wkładów i odpowiednie ich ulokowanie, jako też o należyty obrót pieniędzy i prowadzenie wszystkich operacyj Kasy z zachowaniem statutu i przepisów obowiązujących;
g) mianowanie pracowników (funkcjonarjuszów) Kasy na ustalone przez Radę Kasy stanowiska służbowe w tych przypadkach, w których to mianowanie nie jest zastrzeżone Radzie, jako też przyjmowanie i oddalanie pracowników kontraktowych;
h) stanowienie uchwał w sprawach Kasy z upoważnienia Rady Kasy w przypadkach i warunkach, określonych wewnętrznym porządkiem (regulaminem) czynności Kasy;
i) wyznaczanie dni i godzin przyjmowania klijentów oraz urzędowania dla Zarządu, pracowników i Kasy;
j) przygotowywanie wniosków na posiedzenia Rady Kasy i wykonanie jej uchwał;
k) załatwianie wszelkich innych czynności statutem Radzie Kasy lub innym jej organom wyraźnie nie zastrzeżonych;
l) . . . . . .

§ 18.

Naczelnik *(i członkowie)* Zarządu Kasy obowiązany jest *(obowiązani są)* dochować tajemnicy co do prowadzenia interesów, stosunków kredytowych i sposobu wytwórczości zawodowej klijentów Kasy.

Do członków Zarządu, sposobu obradowania, stanowienia uchwał i odbywania posiedzeń mają odpowiednie zastosowanie odnośne przepisy §§ 10—16 statutu niniejszego.

*Powołanie na urząd Naczelnika (i członków) Zarządu wymaga zatwierdzenia ze strony organu stanowiącego (*lub: *wykonawczego) związku poręczającego.*

§ 19.

Kierownictwo bieżących czynności Kasy sprawuje Naczelnik Zarządu Kasy względnie jego zastępca. Jest on równocześnie naczelnym zwierzchnikiem służbowym wszystkich pracowników (funkcjonarjuszów) Kasy.

Naczelnikowi Zarządu Kasy służy do dni . . . . prawo sprzeciwu co do uchwał . . . . . i prawo wstrzymania wykonania zarządzeń . . . . . . (podać w obu względnie jednem z dwóch ostatnich wykropkowanych miejsc ewentualną nazwę odnośnych organów kolegjalnych kasy) w przypadkach następujących:

a) . . . . . .
b) . . . . . .
c) . . . . . .

z obowiązkiem niezwłocznego zwrócenia się w tych sprawach o decyzję do . . . . . (podać, do jakiego organu: patrz § 11 ust. 2 rozp. wykon.).

Naczelnik Zarządu zastępuje Kasę nazewnątrz wobec urzędów publicznych i osób trzecich, prowadzi w jej imieniu korespondencję i podpisuje za nią pisma, dokumenty i ogłoszenia.

Firma Kasy oraz dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich, jak niemniej pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania imieniem Kasy, muszą być oprócz tego podpisane przez jednego, upoważnionego do tego przez Radę członka Zarządu *(Rady)* Kasy i opatrzone pieczęcią Kasy.

Na zasadzie uchwały Rady Kasy Zarząd Kasy może aż do odwołania kierownikom poszczególnych działów administracji Kasy, jej oddziałów, zbiornic i zakładów udzielić prawa do zastępowania Kasy nazewnątrz w ich zakresie działania. Prawem tem można również objąć upoważnienie do podpisywania w tym zakresie firmy Kasy oraz dokumentów, z których ma powstać obowiązek prawny Kasy. W tym ostatnim przypadku koniecznym jest jednak zawsze nadto podpis Naczelnika Zarządu *(przynajmniej jednego członka Zarządu).*

Kierownictwo technicznych czynności Kasy sprawuje (ą) pod nadzorem Rady Kasy i pod bezpośredniem zwierzchnictwem Naczelnika Zarządu Kasy odpowiedzialny (i) pracownik (cy) (funkcjonarjusz (e) Kasy z tytułem Kierownika (ów) biur (względnie *Dyrektora (ów)) Kasy.*

Jest on (są oni) równocześnie bezpośrednim (i) przełożonym (i) służbowym (i) pracowników (funkcjonarjuszów) Kasy powierzonego mu (im) działu.

§ 20.

Pracownicy (funkcjonarjusze) Kasy nie mogą być członkami Rady Kasy ani Komisji Rewizyjnej Kasy. Nie mogą oni wchodzić w stosunek osobistego dłużnika do Kasy, ani też poręczycieli.

Przepis ustępu pierwszego art. 18 statutu niniejszego ma również do pracowników (funkcjonarjuszów) Kasy odpowiednie zastosowanie.

Prawa i obowiązki pracowników (funkcjonarjuszów) Kasy określają przepisy służbowe i uposażeniowe, wydane przez Radę Kasy (albo: *wydane z upoważnienia Rady przez Zarząd Kasy. Przepisy takie dla kierowników biur (i dyrektorów) Kasy uchwala Rada Kasy).*

§ 21.

Związek poręczający sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegjalnym i składa się z . . . . (co najmniej trzech) członków, których wybiera i odwołuje organ stanowiący związku poręczającego.

W skład Komisji Rewizyjnej nie mogą wchodzić członkowie Rady ani Zarządu Kasy, ani też pracownicy (funkcjonarjusze) Kasy; natomiast mogą być do tej Komisji powoływane nie wchodzące w skład organów lub personelu pracowników (funkcjonarjuszów) Kasy osoby z pośród lub z poza grona organu stanowiącego związku poręczającego, zwłaszcza rzeczoznawcy, a to bądź z głosem stanowczym, jako jej członkowie, bądź też z głosem doradczym, jako jej asesorzy.

Członkowie Komisji Rewizyjnej nie mogą pozostawać w stosunku osobistego dłużnika do Kasy bez specjalnej uchwały organu stanowiącego związku poręczającego.

Przepisy ustępu 3 § 9 statutu niniejszego odpowiednio obowiązują również członków Komisji Rewizyjnej.

Alternatywa 1-a:

Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej jest każdorazowy przewodniczący organu wykonawczego związku poręczającego.

Alternatywa 2-a:

Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej jest prezes, wyznaczony przez organ stanowiący związku poręczającego przy wyborze Komisji.

Alternatywa 3-cia:

Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej wybierają członkowie tej Komisji z pośród swego grona.

Uchwały Komisji Rewizyjnej zapadają większością głosów pełnej liczby jej członków. Do ważności zaś uchwał niezbędną jest obecność . . . . . (co najmniej ⅔ pełnej liczby) członków Komisji Rewizyjnej. Uchwały te powinny być protokółowane. Protokół podpisuje przewodniczący i . . . . . (co najmniej jeden z) członków Komisji Rewizyjnej.

Pozatem do członków Komisji Rewizyjnej, do obrad i posiedzeń tej Komisji mają odpowiednie zastosowanie przepisy §§ 10, 11, 14 ust. 1, 2 i 4 i § 16 statutu niniejszego.

§ 22.

Obowiązkiem Komisji Rewizyjnej jest zbadanie rocznego sprawozdania z działalności Kasy i zamknięcia rachunków Kasy, złożonego związkowi poręczającemu przez Radę Kasy a nadto sprawdzanie stanu Kasy przynajmniej . . . . . na kwartał.

Tok i sposób dokonywania rewizyj określa osobny porządek (regulamin) czynności, uchwalony przez organ stanowiący związku poręczającego.

Komisja Rewizyjna uprawniona jest też przeprowadzać niespodziewane rewizje Kasy oraz wszelkich jej urządzeń a w szczególności jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów).

W celu wykonania powyższych czynności wolno Komisji Rewizyjnej żądać od Rady i Zarządu Kasy, jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów) wszelkich potrzebnych wyjaśnień, aktów, ksiąg kasowych, zapisów i dowodów, oraz zwiedzać i badać wszelkie urządzenia Kasy.

Ze swych czynności składa Komisja Rewizyjna sprawozdanie organowi stanowiącemu związku poręczającego, przesyłając jednocześnie odpisy organowi wykonawczemu tegoż związku przy dołączaniu odpisów dla Rady i Zarządu Kasy.

§ 23.

Ogłoszenia Kasy wywieszane będą na widok publiczny w lokalu urzędowym Kasy oraz jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów) — jako też w lokalu urzędowym jej związku poręczającego *a nadto* . . . . . .

II. MAJĄTEK I FUNDUSZE KASY.

§ 24.

Majątek Kasy stanowi majątek osobny, oddzielony prawnie od majątku związku poręczającego i osobno administrowany. Majątkiem tym odpowiada Kasa za zobowiązania, jakie jako osoba prawna zaciągnęła względem wkładców i innych wierzycieli.

Fundusze, należące do majątku Kasy lub jej powierzone, nie mogą być łączone z funduszami związku poręczającego i powinny być odrębnie administrowane.

§ 25.

Kasa jest obowiązana posiadać względnie zebrać fundusz zasobowy, przeznaczony przedewszystkiem na pokrycie ewentualnych strat Kasy.

Fundusz zasobowy tworzy się z corocznych zysków Kasy; mogą też być przeznaczone na fundusz zasobowy bezzwrotne dotacje związku poręczającego, zapisy i t. p.

Fundusz zasobowy gromadzić należy do czasu, póki wraz z narosłemi procentami nie osiągnie wysokości co najmniej 10% sumy wkładów oszczędnościowych. W tej wysokości powinien fundusz ten być nadal utrzymywany.

Gdy fundusz zasobowy wynosić będzie więcej, niż 5% wkładów oszczędnościowych, to połowa zysków Kasy może być użyta na cele użyteczności publicznej. Jeżeli fundusz wynosi 10% wkładów, to zyski Kasy mogą być w całości użyte na cele użyteczności publicznej.

Dla określenia wysokości funduszu zasobowego miarodajną jest w obu powyższych przypadkach suma wkładów oszczędnościowych z tego roku obrachunkowego, w którym ta suma była najwyższa, licząc od dnia zatwierdzenia statutu niniejszego.

Na podstawie uchwały Rady Kasy i za pozwoleniem władzy nadzorczej może Kasa nabywać i budować z funduszu zasobowego realności dla własnego użytku. Pozatem fundusz zasobowy lokowanym może być tylko w sposób przewidziany w § 46 punktach 1 — 4 oraz 10 statutu niniejszego, przyczem o wyborze tych sposobów lokaty decyduje Rada Kasy.

§ 26.

Dla zabezpieczenia funduszu zasobowego powinna Kasa posiadać względnie utworzyć nadto

osobny fundusz wyrównawczy na pokrycie ewentualnych strat kursowych, wynikłych z obliczenia kursu walorów, znajdujących się jako część stanu czynnego w funduszach Kasy.

Fundusz wyrównawczy tworzy się *(uzupełnia się)* wyłącznie z wykazanych księgami zwyżek kursowych. Przy obliczaniu w myśl poprzedniego paragrafu procentowej wysokości funduszu zasobowego w stosunku do sumy wkładek oszczędności fundusz ten nie może być policzany.

§ 27.

Na zabezpieczenie poszczególnych swych operacyj, jako też na własne cele inwestycyjne uprawniona jest Kasa tworzyć również następujące fundusze specjalne:

a) . . . . . .
b) . . . . . .
c) . . . . . .

Fundusze powyższe mogą być tworzone dopiero po zadośćuczynieniu obowiązkom w przedmiocie funduszu zasobowego (§ 25 statutu niniejszego). Przepis o lokacie funduszu zasobowego ma odpowiednie zastosowanie także i do powyższych funduszów.

§ 28.

Rokiem obrachunkowym Kasy jest rok kalendarzowy.

Rachunkowość swoją prowadzi Kasa według systemu księgowości podwójnej.

Rachunkowość kapitału zakładowego, funduszu zasobowego i funduszu wyrównawczego prowadzoną ma być oddzielnie.

Sposób wykonywania bieżącego nadzoru organów Kasy nad czynnościami i rachunkowością Kasy określa porządek (regulamin) czynności, uchwalony przez Radę Kasy.

§ 29.

Najpóźniej w ciągu . . . . (najwyżej: *trzech)* miesięcy po upływie roku obrachunkowego Zarząd Kasy powinien złożyć Radzie Kasy sprawozdanie z działalności Kasy za bezpośrednio ubiegły rok obrachunkowy wraz z bilansem majątku Kasy i funduszów jej powierzonych oraz zamknięcie rachunkowe wszelkich przychodów i rozchodów Kasy.

Sprawozdanie to wraz z bilansem oraz zamknięcie rachunków należy po przyjęciu ich przez Radę Kasy przesłać najpóźniej do . . . . . miesięcy, licząc od dnia ukończenia się roku obrachunkowego, organowi wykonawczemu związku poręczającego celem powzięcia co do nich uchwały przez organ stanowiący tegoż związku.

W bilansie i zamknięciu rachunkowem walory, mające obieg na giełdzie, powinny figurować podług kursu ostatniego dnia roku obrachunkowego, a te walory, które nie mają takiego obiegu, podług kursu walorów podobnych lub podług ich wartości rynkowej. Inne objekty należy wykazywać w wartości nie przekraczającej kosztów nabycia. Należności wątpliwe należy zapisać na straty.

Sprawozdanie z działalności wraz z bilansem i projektem rozdziału zysków oraz zamknięcie rachunkowe powinny być przedkładane corocznie władzy nadzorczej w ciągu jednego miesiąca po uznaniu ich przez organ stanowiący związku poręczającego oraz podane do wiadomości publicznej w sposób przepisany dla ogłoszeń Kasy (§ 23 statutu niniejszego).

§ 30.

Kasa obowiązana jest przechowywać księgi wkładek oszczędnościowych przez cały czas swego istnienia, inne księgi przez lat 10; natomiast może ona niszczyć spłacone książeczki oszczędnościowe i inne zapiski z 5-ciu lat wstecz.

Okresy powyższe liczą się od daty odnośnych kwitów, zapisków względnie roku zamknięcia rachunków i ksiąg oraz od daty ostatniego wpisu, uskutecznianego na książeczce.

III. OPERACJE KASY.

§ 31.

Kasa uprawniona jest do dokonywania tylko tych rodzajów operacyj, które wyszczególnione są w statucie niniejszym.

Firma i sam zakład Kasy, jako też firma (nazwa) jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz same te urządzenia nie mogą być przedmiotem ani operacyj Kasy, ani też żadnych tranzakcyj ze strony związku poręczającego.

A. Operacje bierne.

§ 32.

Kasa przyjmuje wkłady oszczędnościowe na książeczki oszczędnościowe, które mogą być wystawione na okaziciela lub na imiennie oznaczoną osobę.

Książeczka oszczędnościowa może opiewać tylko na gotówkę i stanowi dowód posiadania w Kasie wierzytelności w wysokości każdoczesnego jej salda.

Kasa przyjmuje wkłady od osób fizycznych i prawnych nietylko na ich własny rachunek, lecz także na rachunek osób trzecich.

§ 33.

Kasa nie jest obowiązana przyjmować na książeczki oszczędnościowe wkładów poniżej kwoty . . . . . *(50-ciu groszy,* . . . . . *złotych).*

Dopuszczalną najwyższą kwotę wkładu na książeczkę oszczędnościową ustala Rada Kasy (§ 9 ust. 2 p. 1 statutu niniejszego).

Kasa nie jest obowiązana przyjmować wkładek oszczędnościowych w następujących przypadkach:

a) . . . . . .
b) . . . . . .
. . . . . .

(zobacz § 42 rozp. wykon.).

§ 34.

Kasa uprawniona jest wypuszczać znaczki oszczędnościowe w cenie niższej od oznaczonej powyżej najniższej kwoty wkładów oraz przyjmować

te znaczki, jeżeli razem złączone dają kwotę przewidzianego powyżej wkładu najniższego. Może również Kasa rozdzielać skarbonki oszczędnościowe i złożone w nich kwoty przyjmować na warunkach wyżej wymienionych jako wkłady na książeczki oszczędnościowe.

Jeżeli wkład, złożony na poszczególną książeczkę, osiągnie ustaloną przez Radę Kasy kwotę najwyższą, natenczas nie może on być zwiększony przez nowe wpłaty, lecz tylko przez kapitalizowanie się procentów.

§ 35.

Wkładki oszczędnościowe księguje Kasa na tego, na kogo książeczka oszczędnościowa jest wystawiona.

Na pierwszej stronie książeczki zaznacza się numer otworzonego w kasie rachunku, datę wystawienia książeczki i zapis o ewentualnych zastrzeżeniach, a jeżeli książeczka wystawiona jest na imiennie oznaczoną osobę, także nazwisko i imię tej osoby.

Z każdą książeczką oprawiony jest (alternatywa 1-a:) *statut niniejszy* (alternatywa 2-a: *wyciąg statutu niniejszego, dotyczący wkładów oszczędnościowych).*

Książeczkę oszczędnościową wystawia Kasa w sposób przepisany dla dokumentów, z których powstaje zobowiązanie Kasy (§ 19 ust. 3 statutu niniejszego).

W braku odmiennego zastrzeżenia każda suma, wpłacona na książeczkę, jest w stosunku do Kasy wierzytelnością tego, na kogo książeczka jest wystawiona.

Każdy wpis lub zastrzeżenie w książeczce oszczędnościowej stwierdzony powinien być poza podpisem skarbnika *(kasjera)* także przez podpis ..... (patrz § 32 ust. 6 rozp. wykon.)

Zapisków lub zastrzeżeń osób prywatnych w książeczkach Kasa nie jest obowiązana uwzględniać, choćby nawet pochodziły od wkładcy lub osoby, uprawnionej do podejmowania wypłat. Omyłki skreśla się z pisemnem potwierdzeniem na książeczce skreślenia w sposób dla wpisów obowiązujący.

§ 36.

Do umownego przeniesienia wierzytelności, wynikających z książeczki oszczędnościowej, — nawet na imiennie oznaczoną osobę wystawionej, — wystarcza wręczenie tej książeczki nabywcy wierzytelności, i całkowita lub częściowa wypłata wierzytelności może nastąpić za przedstawieniem książeczki, przyczem Kasa nie ma obowiązku badać legalności posiadania książeczki, przedstawionej do wypłaty, o ile wypłaty nie uzależniono od pewnych określonych w tym względzie warunków lub o ile utrata książeczki nie została przedtem zgłoszona w Kasie.

O ile chodzi o książeczki, wystawiane na imiennie oznaczoną osobę bez zastrzeżeń co do osób uprawnionych do podnoszenia wkładów, uważa się każdego przedstawiającego książeczkę do wypłaty za prawnego pełnomocnika tej osoby, na którą książeczka jest wystawiona.

§ 37.

Wpłaty mogą być uskuteczniane również bez przedkładania książeczki oszczędnościowej, a mianowicie drogą przekazów pocztowych, listów pieniężnych, czeków i t. p. Wpisania do książeczki oszczędnościowej uskutecznionych w powyższy sposób wpłat dokonywa Kasa przy najbliższem przedstawieniu jej książeczki oszczędnościowej.

Całkowita lub częściowa wypłata przez Kasę wierzytelności, wynikającej z książeczki oszczędnościowej, może nastąpić w drodze pocztowej na koszt i ryzyko wkładcy tylko za poprzedniem nadesłaniem Kasie książeczki, podaniem sposobu przekazania wypłaty oraz adresu wkładcy względnie osoby, na ręce której wypłata ma nastąpić, i za wyraźnem wskazaniem, w jaki sposób i do czyich rąk książeczka ma być zwrócona lub też czy ma zostać zatrzymana do rozporządzenia wkładcy. Wypłata może być dokonana w powyższy sposób na polecenie wkładcy do rąk osoby trzeciej tylko wtedy, jeżeli odpowiednio do polecenia wypłaty się wylegitymuje i jeżeli osnowa zastrzeżeń w księdze zastrzeżeń (§ 38 statutu niniejszego) co do odnośnego wkładu wypłacie takiej się nie sprzeciwia.

Kasa upoważniona jest do potrącania z wkładu poniesionych przez siebie kosztów pocztowych.

Przy wypłacaniu całego kapitału wraz z procentami Kasa książeczkę oszczędnościową zatrzymuje i kasuje.

§ 38.

Jeżeli wypłatę wierzytelności, wynikającej z książeczki oszczędnościowej, uzależniono od pewnych określonych warunków, to Kasa musi o tem zapisać do książeczki oszczędnościowej odpowiednie zastrzeżenie. Wypłaty wierzytelności z takich książeczek można uskuteczniać tylko ściśle według osnowy zastrzeżenia.

Łączenie kilku warunków równocześnie jest dopuszczalnem, o ile warunki te wzajemnie się nie wyłączają i nie są sprzeczne ze sobą a określone są w sposób, wykluczający wątpliwość co do sposobu ich dopełnienia. Zastrzeżenia nie mogą się sprzeciwiać przepisom obowiązujących ustaw.

Zastrzeżone warunki mogą wychodzić zarówno od Kasy, jak i od wkładcy, i na warunki te musi się zgodzić zarówno Kasa, jak i wkładca.

Wypłata wkładów z książeczek, uwarunkowanych zastrzeżeniami, dokonywaną być może tylko zgodnie z osnową zastrzeżeń. Zastrzeżenie można zmienić lub wycofać. Zapisy o zastrzeżeniach ich zmianie lub cofnięciu należy uwidaczniać nietylko w samej książeczce, lecz także w odnośnej księdze wkładów, pełną zaś osnowę zastrzeżenia należy wpisać do specjalnej księgi zastrzeżeń, przechowywanej pod zamknięciem.

§ 39.

Jeżeli między niniejszą Kasą a innemi komunalnemi kasami oszczędności i gminnemi kasami pożyczkowo-oszczędnościowemi dojdzie do skutku porozumienie co do wzajemnego przyjmowania wkładów i dokonywania wypłat na wystawione przez

siebie książeczki oszczędnościowe, natenczas dojście do skutku takiego porozumienia obowiązany jest Zarząd Kasy podać do publicznej wiadomości w sposób, przewidziany dla ogłoszeń Kasy (§ 23 statutu niniejszego).

§ 40.

Ustalony przez Radę Kasy procent od wkładów, o ile wkładca nie zażąda wypłaty odsetek, dolicza się do tychże wkładów, o ile zaś tej wypłaty zażąda, wypłaca się corocznie z upływem roku *(co pół roku według połowy ustalonej stopy z upływem półrocza, co kwartał według 1/4 ustalonej stopy z upływem kwartału).*

Bieg procentów rozpoczyna się od dnia . . . następującego po dniu wpłaty i liczy się do dnia . . . poprzedzającego dzień wypłaty.

Oprocentowanie książeczek może być różne w zależności od terminu wypowiedzenia wkładu lub też od zgłoszonych zastrzeżeń albo innego uwarunkowania wypłaty wkładu.

Kasa zastrzega sobie możność wyróżnienia, w drodze premij lub rozlosowywania nagród, pewnych kategoryj książeczek, które Rada Kasy uzna za zasługujące na takie wyróżnienie.

Wysokość i początek obowiązywania ustalonej stopy procentowej od wkładów, *jako też warunki ewentualnych premij i rozlosowywania nagród* Kasa podaje do publicznej wiadomości w sposób przewidziany dla ogłoszeń Kasy (§ 23 statutu niniejszego).

§ 41.

Całkowita lub częściowa wypłata przez Kasę wierzytelności, wynikającej z książeczki oszczędnościowej może nastąpić — nawet w przypadkach egzekucji — tylko za jej przedstawieniem.

Wstrzymanie wypłaty wkładów z książeczki oszczędnościowej nastąpić może w przypadkach i w sposób przewidziany w przepisach o umorzeniu tytułów na okaziciela, obowiązujących w siedzibie Kasy.

§ 42.

W myśl art. 20 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339) wkłady na książeczki oszczędnościowe Kasy, rządzącej się statutem niniejszym, posiadają charakter funduszów, ulokowanych z bezpieczeństwem prawnem (pupilarnem).

Książeczki oszczędnościowe tej Kasy w myśl art. 20 ust. 2 powyższego rozporządzenia będą przyjmowane przez państwowe względnie komunalne władze, urzędy i zakłady jako wadja przy wszelkich przetargach, jako kaucje akcyzowe i celne, jako kaucje przy zawieraniu umów oraz jako zabezpieczenia pieniężne z innych tytułów wymagane.

Jako wadja i kaucje, składane władzom państwowym, względnie komunalnym urzędom i zakładom, nie mogą być przyjmowane książeczki oszczędnościowe opatrzone zastrzeżeniami.

§ 43.

W razie utraty książeczki oszczędnościowej unieważnienie jej i wydanie duplikatu może nastąpić po przeprowadzeniu postępowania, przewidzianego w przepisach o umorzeniu tytułów na okaziciela, obowiązujących w siedzibie kasy; duplikat książeczki może jednak być wydany już po upływie 6-ciu miesięcy od daty pierwszego ogłoszenia o jej utracie.

Zagubienie, zniszczenie lub inną utratę książeczki oszczędnościowej może jej posiadacz zgłosić pisemnie lub ustnie bezpośrednio w zakładzie głównym Kasy lub jej oddziale względnie zbiornicy, skąd mu książeczkę wydano.

Zgłoszenie powyższe obowiązuje Kasę dopiero od chwili doręczenia jej dowodu sądowego o wdrożeniu postępowania przewidzianego w przepisach o umorzeniu tytułów na okaziciela, obowiązujących w siedzibie Kasy.

Wydanie duplikatu oraz wypłata wkładów lub procentów po upływie sześciu miesięcy od ogłoszenia o utracie książeczki, a przed uznaniem jej za nieważną nastąpić może na odpowiedzialność Kasy tylko do rąk tej osoby, która jest uprawniona do rozporządzenia wkładem.

Duplikat wystawia się na saldo książeczki pierwotnej.

§ 44.

Przedawnienie wierzytelności z tytułu niepodniesionych z Kasy wkładów oszczędnościowych, jako też skapitalizowanych procentów od takich wkładów następuje z upływem lat trzydziestu od dnia dokonania ostatniego wkładu lub ostatniej wypłaty względnie od dnia dopisania po raz ostatni przez Kasę procentów na książeczce oszczędnościowej.

Bieg trzydziestoletniego przedawnienia w tych przypadkach, gdzie chodzi o wkłady z odroczoną lub wstrzymaną wypłatą względnie dotknięte zakazem sądowym, lub płatne za określonym zgóry terminem wypowiedzenia, nie może w stosunku do części wkładu, dotkniętej powyższemi ograniczeniami rozpocząć się przed przywróceniem prawa do rozporządzania wkładem, względnie przed upływem terminu określonego dla wypowiedzenia.

W stosunku do książeczek oszczędnościowych, wystawionych na imię osoby niewłasnowolnej, o ile o tem w książeczce było zapisane odpowiednie zastrzeżenie, bieg przedawnienia nie może się rozpocząć przed uzyskaniem własnowolności przez wspomnianą osobę.

Lista wierzytelności, ulegających przedawnieniu, podaną będzie na sześć miesięcy przed upływem okresu przedawnienia do wiadomości publicznej w sposób przewidziany dla ogłoszeń Kasy (§ 23 statutu niniejszego). W ciągu powyższego okresu osoby, uprawnione do rozporządzania odnośnemi wierzytelnościami, mogą żądać wypłaty tych wierzytelności względnie prosić o ich dalsze utrzymanie na rachunku Kasy.

Przedawnione wierzytelności przelewa Kasa na fundusz zasobowy.

§ 45.

Kasie przysługuje prawo wypowiadania wierzytelności.

Wypowiedzenie wkładu poszczególnemu wkładcy może być dokonane ustnie z zaznaczeniem tego w książeczce oszczędnościowej lub też przez zawiadomienie pisemne.

Wypowiedzenie wkładów może nastąpić także przez podanie go do wiadomości publicznej w sposób przewidziany dla ogłoszeń Kasy (§ 23 statutu niniejszego).

Wierzytelności takie mogą być złożone do depozytu sądowego, jeżeli nie zostaną podniesione w następujących przypadkach:

a) jeżeli nie będą podniesione w terminie naznaczonym w zawiadomieniu, ogłoszeniu lub wezwaniu;

b) jeżeli w odpowiedni sposób nie stanie się zadość warunkom ustalonym przez właściwe organa Kasy;

c) . . . . . .

Takie złożenie wspomnianych wierzytelności jest równoznaczne z ich wypłaceniem.

Od wkładów wypowiedzianych Kasa z upływem terminu wypowiedzenia nie ma obowiązku płacić lub doliczać dalsze procenty.

B. Operacje czynne.

§ 46.

Kasa uprawniona jest:

1) nabywać polskie państwowe papiery procentowe, listy zastawne i obligacje banków państwowych, akcje Banku Polskiego, tudzież listy zastawne krajowych towarzystw kredytu długoterminowego, emitowane za zabezpieczeniem prawnem (pupilarnem), obligacje związków komunalnych i komunalnych instytucyj kredytowych tudzież banków, gwarantowanych przez związki komunalne, oraz udziały (akcje) wspólnych komunalnych instytucyj kredytowych;

2) udzielać pożyczek pod zastaw papierów, oznaczonych w punkcie 1), najwyżej do wysokości 3/4 ich wartości kursowej, a nie wyżej ich wartości nominalnej, oraz pod zastaw wystawionych przez siebie książeczek oszczędnościowych;

3) udzielać na hipoteki miejskich i wiejskich nieruchomości terminowych pożyczek, oprocentowanych i prawnie (pupilarnie) zabezpieczonych, z zastrzeżeniem dla Kasy prawa przedterminowego odbioru, a dla dłużnika przedterminowej spłaty pożyczki za poprzedniem co najmniej półrocznem wypowiedzeniem oraz z tem zastrzeżeniem, że budynki nieruchomości, obciążonej pożyczką Kasy przez cały czas obciążenia będą ubezpieczone od ognia na warunkach poniżej w § 47 statutu niniejszego osobno określonych;

4) nabywać wierzytelności hipoteczne, zabezpieczone w sposób określony dla pożyczek w punkcie 3);

5) udzielać na cele budowlane — w granicach hipotecznego zabezpieczenia ewikcji — kredytu wekslowego w miarę postępu budowy do wysokości 50% wartości rzeczywiście wykonanych robót;

6) udzielać spółdzielniom zorganizowanym na zasadach ustawy z dnia 29 października 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 733) oraz późniejszych przepisów, ustawę powyższą zmieniających, kredytu do wysokości sumy udziałów członkowskich oraz własnych funduszów spółdzielni pod warunkiem, iż członkowie spółdzielni przyjmą poza swemi udziałami, jednakże w stosunku do ich wysokości, odpowiedzialność z własnych majątków za kredyt, otwarty spółdzielni przez Kasę;

7) udzielać pożyczek za zobowiązaniami pisemnemi (skryptami dłużnemi) lub za wekslami, jeżeli obok wystawcy przyjmą solidarną z nim odpowiedzialność co najmniej dwie osoby, zapewniające terminową spłatę całej pożyczki;

8) dyskontować weksle, zaopatrzone przynajmniej w dwa podpisy, zapewniające terminowe wykupienie weksla;

9) dyskontować, nie wcześniej jednak, jak na sześć miesięcy przed terminem płatności:

a) książeczki oszczędnościowe wystawione z zastrzeżeniem terminowem przez publiczne kasy oszczędności, a mianowicie przez Bank Gospodarstwa Krajowego, Państwowy Bank Rolny, Pocztową Kasę Oszczędności, Polski Bank Komunalny w Warszawie, Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, wszystkie komunalne kasy oszczędności i wszystkie gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe;

b) wypowiedziane i wylosowane papiery procentowe wymienione w punkcie 1) niniejszego paragrafu;

c) kupony od wymienionych w punkcie 1) papierów procentowych;

10) umieszczać z zastrzeżeniem zwrotu na każde żądanie lub za wypowiedzeniem — wolną gotówkę:

a) na rachunkach żyrowych i czekowych w państwowych i komunalnych instytucjach kredytowych, tudzież w Banku Polskim;

b) w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

c) jako wkład oszczędnościowy w Pocztowej Kasie Oszczędności, w Banku Gospodarstwa Krajowego, w Państwowym Banku Rolnym i w komunalnych kasach oszczędności;

11) udzielać oprocentowanych pożyczek terminowych za gwarancją Państwa z zastrzeżeniem dla Kasy prawa przedterminowego odbioru pożyczki za poprzedniem co najmniej półrocznem wypowiedzeniem;

12) udzielać oprocentowanych pożyczek terminowych związkowi poręczającemu do wysokości 10% wkładów oszczędnościowych; zakup obligacyj tegoż związku uważać należy za udzielenie mu pożyczki.

§ 47.

Budynki nieruchomości, obciążonej pożyczką udzieloną przez Kasę, w myśl punktu 3-ego § 46 statutu niniejszego, powinny być przez cały czas obciążenia ubezpieczone od ognia:

a) w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (b. Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych w Warszawie) lub w komunalnych ubezpieczalniach wojewódzkich na sumę przewyższającą co najmniej o 20% kwotę udzielonej pożyczki, przyczem kwota tej pożyczki powinna mieścić się cała w wolnej od długów części—pierwszych 3/4 części ubezpieczonej wartości nieruchomości;

b) w prywatnych zakładach wzajemnych ubezpieczeń w obrębie Rzeczypospolitej, poręczonych przez związki publiczno - prawne, na sumę przewyższającą co najmniej o 30% kwotę udzielonej pożyczki, przyczem kwota tej pożyczki powinna mieścić się cała w wolnej od długów części—pierwszych 2/3 części ubezpieczonej wartości nieruchomości.

Jeżeli wartość ubezpieczona, czy to skutkiem pogorszenia się stanu budynków, czy spadku wartości realności, czy też z innych przyczyn, wynosi więcej niż rzeczywista wartość szacunkowa nieruchomości w czasie udzielenia pożyczki, należy stawki powyższe policzać od wartości szacunkowej. Szacunku dokonać może Kasa komisyjnie przez właściwe do tego organa fachowe. Wymiar pożyczki od wartości szacunkowej nie uchyla warunku co do obowiązku ubezpieczenia budynków od ognia.

Odstąpienie od powyższych zasad wymaga zezwolenia władzy nadzorczej.

Uiszczanie premij ubezpieczeniowych przyjmuje Kasa na siebie za odpowiedniem za to odszkodowaniem.

§ 48.

Kasa obowiązana jest posiadać względnie umieścić w posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) polskich państwowych papierach procentowych lub w papierach przez Państwo gwarantowanych co najmniej 5% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych, jeżeli ta suma przewyższa 200.000 złotych. Przy obliczaniu tego procentu nie wlicza się do podstawy wymiaru zwaloryzowanych wkładów przedwojennych.

Kasa może tylko o tyle pozbywać się przepisanego zasobu w powyższych papierach, o ile to jest konieczne do spłaty wkładów. Pozbywane mogą być wtedy najpierw tylko papiery przez Państwo gwarantowane, a dopiero, gdyby zasób tychże został wyczerpany, posiadające bezpieczeństwo prawne (pupilarne) polskie państwowe papiery procentowe.

Nadto fundusze zasobowe Kasy, o ile nie są już umieszczone w nieruchomościach powinny w 20% swej wysokości względnie nadwyżki ponad lokatę w nieruchomościach umieszczane być w wymienionych wyżej papierach. W razie zamiaru nabycia lub budowy własnego gmachu lub potrzeby pokrycia straty Kasa może papiery wartościowe, stanowiące lokatę funduszu zasobowego, pozbyć lub zastawić.

§ 49.

Kasa obowiązana jest prowadzić rejestr imienny dłużników i poręczycieli (solidarnych współdłużników) z uwidocznieniem zobowiązań, zaciągniętych przez tychże na własny rachunek czy też drogą poręczeń w Kasie.

Członków Zarządu Kasy nie wolno bez zezwolenia Rady Kasy przyjmować jako poręczycieli.

§ 50.

Poza operacjami czynnemi, o których mowa w § 46 statutu niniejszego, może Kasa — po uzyskaniu na to pozwolenia władzy nadzorczej:

1) udzielać oprocentowanych pożyczek terminowych:

a) związkowi poręczającemu do wysokości ponad 10%, nie wyżej jednak 20% wkładów oszczędnościowych, przyczem zakup obligacyj związku poręczającego uważać należy za udzielenie mu pożyczki;

b) innym związkom komunalnym i innym związkom prawno-publicznym, o ile na podstawie obowiązujących ustaw związki te są uprawnione do zaciągania takich pożyczek i do pobierania bądź to samoistnych danin, bądź dodatków do podatków państwowych;

c) fundacjom i posiadającym osobowość prawną komunalnym zakładom zastawniczym (lombardom);

2) umieszczać rozporządzalne fundusze za zgodą związku poręczającego w instytucjach kredytowych przez Kasę założonych lub przez ten związek poręczonych.

Fundusze Kasy mogą być używane w sposób, przewidziany w paragrafie niniejszym i punkcie 12-tym paragrafu 46 statutu niniejszego, najwyżej do wysokości 30% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych.

§ 51.

Kasa może dla własnego użytku nabywać lub budować realności, ale tylko z kapitału zasobowego na podstawie uchwały Rady Kasy i za pozwoleniem władzy nadzorczej; może ona również na podstawie uchwały Rady Kasy nabywać realności, celem lokaty funduszu emerytalnego funkcjonarjuszów Kasy; wreszcie jest Kasa uprawniona nabywać na licytacji nieruchomości obciążone pożyczką Kasy, o ile najwyższa zaofiarowana suma nie pokryje całkowicie wierzytelności Kasy.

C. Inne operacje.

§ 52.

Kasa ma prawo:

1) redyskontować posiadane w swych portfelach weksle w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych, w Banku Polskim oraz w innych instytucjach finansowych, które wskaże Minister Skarbu,

2) przyjmować za opłatą jako depozyty na przechowanie dokumenty tudzież wartościowe przedmioty i papiery, przyczem Kasa nie ponosi odpowiedzialności za realizowanie płatnych kuponów, ani wylosowanych papierów,

3) podejmować się kupna i sprzedaży państwowych tudzież innych notowanych na giełdach pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej papierów wartościowych oraz zarządzenia niemi, lecz jedynie na zlecenie i rachunek osób trzecich, przyczem kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów procentowych,

4) załatwiać na zlecenie i rachunek osób trzecich inkaso weksli, listów przewozowych i t. p. dokumentów.

Na podstawie osobnego pozwolenia Ministra Skarbu, udzielonego w porozumieniu z Ministrem

Spraw Wewnętrznych — rządząca się statutem niniejszym Kasa uprawniona jest do dokonywania nadto następujących czynności bankowych:

a) . . . . . .

b) . . . . . .

(Powyżej należy wymienić czynności bankowe, na które Kasa otrzymała pozwolenie przy sposobności zatwierdzania jej statutu — patrz § 50 rozp. wykon.).

§ 53.

W związku z operacjami, o których mowa w statucie niniejszym, kasa uprawnioną jest przedsiębrać następujące czynności:

a) pozbywać własne wierzytelności hipoteczne i za zgodą organu stanowiącego związku poręczającego własne realności;

b) sprzedawać i lombardować posiadane własne papiery wartościowe w przypadku nagłego zapotrzebowania gotówki, jednakże z ograniczeniami, wynikającemi z obowiązku posiadania względnie umieszczenia zasobów w posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) polskich państwowych papierach procentowych i w papierach przez Państwo gwarantowanych (§ 48 statutu niniejszego);

c) prowadzić agentury Banku Polskiego oraz banków państwowych i komunalnych;

d) wynajmować schowki w swym skarbcu, względnie w szafach bezpieczeństwa na warunkach przez Radę Kasy ustalonych;

e) otwierać rachunki bieżące i czekowe, przekazowe i korespondencyjne (kontokorentowe);

f) wystawiać przekazy i akredytywy na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klijenta w Kasie funduszów oraz w granicach funduszów, posiadanych przez Kasę w tych instytucjach.

IV. SZCZEGÓŁOWE UPRAWNIENIA KASY.

§ 53. *(§ 54).*

Rządząca się statutem niniejszym Kasa, jako komunalna kasa oszczędności, jest na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 roku o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339) — wolna:

1) od państwowych podatków: dochodowego, od darowizn i przemysłowego (zasadniczego i od obrotu);

2) od dodatków komunalnych do powyższych podatków;

3) od opłat stemplowych od podań wnoszonych tak przez Kasę jak i przez istniejące przy niej zakłady zastawnicze (§ 2 statutu niniejszego).

Przychody z wkładów na książeczki oszczędnościowe Kasy są wolne od podatku od kapitałów i rent, o ile wysokość wkładu nie przewyższa kwoty 5.000 zł. (§ 52 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 26 marca 1928 roku w sprawie wykonania wymienionego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności).

Wpisy w książeczkach oszczędnościowych oraz wszelkiego rodzaju zaświadczenia o złożeniu lub zwrocie wkładów, wydawane przez Kasę, są w myśl ostatnio wymienionego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej wolne od opłaty stemplowej.

Pisma, stwierdzające otrzymanie pożyczki od Kasy, podlegają w myśl ostatnio wymienionego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej opłacie stemplowej w wysokości 0,3% od sumy zobowiązania.

§ 54. *(§ 55).*

W razie niezapłacenia w terminie pożyczki, zabezpieczonej zastawem papierów wartościowych, Kasa ma prawo sprzedać te papiery bez upoważnienia sądowego.

Sprzedaż powinna się odbyć najpóźniej w ciągu miesiąca od dnia płatności pożyczki, zabezpieczonej zastawem, przyczem papiery, notowane na giełdzie, mają być sprzedane po cenie giełdowej, a nienotowane — po przeciętnej miejscowej cenie rynkowej.

Papiery wartościowe, przyjęte przez Kasę jako zastaw udzielonych pożyczek, mają być zapisane do oddzielnej księgi sznurowej z wyszczególnieniem ich rodzaju i ilości, a przy premjowych papierach wartościowych także numerów obligacyj, tudzież z podaniem sum wierzytelności zastawem zabezpieczonych. (Na obszarze mocy obowiązującej Kodeksu Napoleona zapis do takiej księgi sznurowej komunalnej kasy oszczędności uważa się za równorzędny z zarejestrowaniem, przewidzianem w artykule 2074 tegoż kodeksu).

V. LIKWIDACJA KASY.

§ 55. *(§ 56).*

Likwidacja Kasy może być dobrowolna lub przymusowa.

Dobrowolna likwidacja następuje na skutek uchwały związku poręczającego zatwierdzonej przez władzę nadzorczą.

Przymusową likwidację może zarządzić Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu w przypadkach określonych w ustępie 3-im artykułu 30-go wymienionego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności.

Rozporządzenie władzy, zarządzające lub zatwierdzające likwidację Kasy, jako też wdrożenie postępowania likwidacyjnego ogłasza się w dzienniku urzędowym . . . . (podać dziennik urzędowy związku poręczającego, w braku tegoż dziennik urzędowy najbliższego województwa).

Ustalony plan likwidacji Kasy powinien być ogłoszony w sposób przewidziany dla ogłoszenia statutu Kasy.

W ogłoszeniu odnośnem należy zawezwać wierzycieli Kasy do podjęcia wkładów w przeciągu 6-ciu miesięcy. Ogłoszenie należy powtórzyć trzykrotnie co najmniej w dwutygodniowych odstępach czasu po sobie. Po upływie sześciu miesięcy od dnia ostatniego ogłoszenia ustaje oprocentowanie wkładów.

Jeżeli płynne fundusze Kasy nie wystarczają na pokrycie zobowiązań Kasy, za które związek poręczający przyjął odpowiedzialność, a w szczególności na pokrycie zobowiązań z tytułu wkładów oszczędnościowych, to odpowiednich środków na pokrycie tych zobowiązań powinien w myśl obowiązujących przepisów dostarczyć związek poręczający.

Likwidacja Kasy odbywa się pod nadzorem osobnego komisarza, którego wyznacza właściwa władza nadzorcza.

Postępowanie likwidacyjne nie może zostać zamknięte przed upływem 6-ciu miesięcy od chwili ostatniego ogłoszenia o jego wdrożeniu.

Ta część majątku Kasy, jaka potrzebna jest na zaspokojenie tych jej wierzycieli, którzy po odbiór swych wierzytelności do chwili zamknięcia postępowania likwidacyjnego się nie zgłosili, złożoną być powinna na lat 30-ci do depozytu sądowego na rzecz tych wierzycieli. Wierzytelności takie, o ile ich do upływu tego okresu czasu wierzyciele nie podejmą, przypadają na rzecz związku poręczającego.

Nadwyżka majątku Kasy, pozostała po zaspokojeniu wszystkich jej wierzycieli, którzy się zgłosili do chwili zamknięcia postępowania likwidacyjnego, i po złożeniu odpowiedniej części jej majątku na cel, uprzednim ustępem wskazany, przechodzi na rzecz związku poręczającego, który powinien użyć tej nadwyżki tylko na cele użyteczności publicznej, po ewentualnem poprzedniem potrąceniu z niej kosztów likwidacji oraz kapitału zakładowego, przyznanego Kasie przy jej organizowaniu.

Zwinięcie Kasy (oraz jej ewentualnych oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów) podaje związek poręczający w sposób na miejscu praktykowany do publicznej wiadomości.

VI. WŁADZE NADZORCZE.

§ 56. *(§ 57).*

Władzą nadzorczą nad Kasą, rządzącą się statutem niniejszym, jest zgodnie z § 59 rozporządzenia wykonawczego w instancji I-ej *Wojewoda, z którym współdziała w przypadkach przepisami tegoż paragrafu oznaczonych Wydział Wojewódzki (Izba Wojewódzka) — a w instancji II-ej* i ostatniej Minister Spraw Wewnętrznych, działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 57. *(§ 58).*

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w prowadzeniu Kasy, a w szczególności wykroczeń przeciw obowiązującym przepisom lub postanowieniom statutu niniejszego, służy władzy nadzorczej prawo wydawania zarządzeń niezbędnych celem usunięcia nieprawidłowości lub zapobieżenia dalszym wykroczeniom. Zarządzenia te mogą polegać na zawieszeniu w czynnościach lub usunięciu członków Rady Kasy, Zarządu Kasy i Komisji Rewizyjnej i na ustanowieniu w razie potrzeby komisarza na koszt Kasy lub związku poręczającego dla zarządu Kasą do czasu wyboru nowych organów. Wybór ten powinien nastąpić w ciągu trzech miesięcy od czasu ustanowienia komisarza.

Komisarz w zakresie powierzonych mu czynności wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki Rady i Zarządu Kasy.

VII. PRZEPISY KOŃCOWE.

§ 58. *(§ 59).*

Statut niniejszy wchodzi w życie z chwilą ogłoszenia go w . . . . . (Uwaga: ogłoszenie to może nastąpić dopiero po zatwierdzeniu statutu przez władzę nadzorczą; zobacz § 18 ust. 1 rozp. wykon.).

§ 59. *(§ 60).*

Wszelkie zmiany i uzupełnienia statutu niniejszego podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

425.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 23 marca 1928 r.

w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa, Robót Publicznych, Przemysłu i Handlu, Poczt i Telegrafów oraz Skarbu w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa.

Na zasadzie art. 6, 9, 10, 13, 14, 16, 20 i 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 859) zarządza się co następuje:

Rozdział I.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Za zwierzęta pociągowe uważać należy konie, osły, muły i woły.

Za wozy, poruszane siłą zwierzęcą należy uważać:

1) bryczki zwykłe i tym podobne pojazdy otwarte, osobowe, czterokołowe, jednokonne i parokonne;

2) wozy gospodarcze, jednokonne i parokonne, czterokołowe (szerokotorowe) o żelaznych lub drewnianych osiach i żelaznych obręczach;

3) wozy gospodarcze, jednokonne, czterokołowe (wąskotorowe) o żelaznych lub drewnianych osiach i żelaznych obręczach;

4) sanie jednokonne i parokonne.

Za pojazdy mechaniczne, poruszane siłą motorową, uważać należy wszelkiego rodzaju samochody, motocykle, pociągi drogowe, traktory i przyczepki, nie biegnące po szynach.